

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

◆◆◆◆ ΜΗΝΙΑΙΟΝ
 ◆◆◆ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ
 ◆◆◆ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

***** ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
 Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Θ'.
 ΤΕΥΧΟΣ 105
 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 1909

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
 ***** ΕΛΛΑΔΟΣ 12 ΔΡ.
 *** ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 12 ΦΡ.
 **** ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ 1 ΔΡ.

◆ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ◆

Carle Vanloo, ἐπὶ Α. Houssaye. (Μετάφρασις Ἀλ. Δουζίνα).
 Τὰ λόγια τῆς μάνας μου, ποιήσις Μαγ. Σιγούρου Σκέψεις.
 Ὁ Ἅγιος Πέτρος, ἐπὶ Κ. Καιροφύλα.
 Ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χοροὺς, ἐπὶ Α. Νέν.
 Ἡλιοβασιλευμα στὸ μῦλο, ἐπὶ Φ. Γιοφύλλη.
 Στὸ δρόμο τῆς Ἀγάπης, ἐπὶ Μυροσίνας.
 Τὸ ἐν Γενεύῃ ΣΓ' ψυχολογικὸν συνέδριον, ἐπὶ Ι. Ἰωαννίδου.
 Camille Lemonnier, ἐπὶ R. Poincaré. (Μετάφρασις Νιόβης).
 Τὸ μνημεῖον Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ Β'.
 Ἰωάννης Καλοσγοδρος, ἐπὶ Σπ. Δε-Βιάζη.
 Ποικίλη αἰλίς.
 Ἀπὸ τὰ παράδοξα τῆς τέχνης. (Ὁ ἀνδριάς τοῦ Σαρδοῦ. — Ingres καὶ Rossini. — Ἄπυος καὶ ἄχειρ ζωγράφος).
 Στίχοι. (Ἥθελα. — «Ἀδύγη» Μπετόβερ) ἐπὶ Τιμ. Μωραΐτινη.
 Γράμματα καὶ Τέχνη.

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ἀγνή, ἐπὶ Carl Zemy.
 Πεταλοῦδες, ἐπὶ H. Zatzka.
 Ὁ Ἅγιος Πέτρος.
 Μονεμβασία.
 Ὁ ἀνδριάς Βίκτωρος Ἐμμανουὴλ, ἐπὶ Ghiaradia
 Τὰ μέλη τοῦ ἐν Γενεύῃ ψυχολογικοῦ Συνεδρίου.
 Ν. Κομπέλκωφ.
 Μέγαρον Ἰταλικῶν σχολῶν ἐν Ἀθήναις.
 Φερωδῦ.
 Ρομπίν.

◆ ΑΘΗΝΑΙ ◆

Ὁδὸς Χαριλάου Τρικούπη 22α

“ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ ”

Ἐκδίδεται εἰς τὰς ἀρχὰς ἐκάστου μηνός. — Ἀσχολεῖται κυρίως εἰς τὰς Ὠραίας Τέχνας.
 Ἐν φύλλον στέλλεται δωρεὰν ὡς δείγμα εἰς τὸν αἰτοῦντα. — Τιμὴ ἐκάστου φύλλον μίᾳ δραχμῇ.
 Αἱ συνδρομαὶ προπληρώνονται, στέλλονται δὲ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις διεύθυνσιν.
 Οἱ συνδρομηταὶ κέκτηνται ἐκπιώσεως ἐφ' ὅλων τῶν ἐκδόσεων τῆς « Πινακοθήκης ».
 Συνδρομὴ ἔτησις : Ἐσωτερικοῦ δρα. 12. — Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 12 Ἐξάμηρος τὸ ἥμισυ.
 Γραφεῖα : Ὀδὸς Χαρολάου Τρικοῦπη 22α — Ἀθήναι.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

Λαϊκῶ Ἐπιτάφια. — Δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν ἡ Ρωσσία σκέπτεται νὰ ἀφομοιώσῃ τὸ ἐν χεῖρσι ἐσφαλμένον Ἰουλιανὸν ἡμερολόγιον πρὸς τὸ Γρηγοριανόν. Ἡδὴ ὑπεβλήθη νομοσχέδιον εἰς τὸ αὐτοκράτορικόν συμβούλιον. Δὲν ὑποθέτομεν ὅτι δύναται ἡ μεταβολὴ αὕτη νὰ προκαλέσῃ ταραχάς, διότι πρόκειται περὶ παραδόχῃς μίσεως μαθηματικῆς ἀληθείας καὶ τίποτε περισσύτερον. Ὁ τυφλὸς φανατισμὸς πρέπει νὰ ὑποχωρήσῃ.

*

Κον Δ. Π. Χαλκίδα. — Ὁ Πανηγυρικὸς τῆς κε' Μαρτίου τοῦ κ. Ἠλιοπούλου δὲν ἐξετέθη ὑπὸ τοῦτου ἀλλ' ὑπὸ Ἐπιτροπῆς Τηνίων εἰς τὴν αὐτὴν τὸν ἐδωρῆσεν, προκειμένου πάντα τ' ἀντίτυπα νὰ δωρηθῶσιν εἰς τὴν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας. Ὡστε ἀπευθυντέον αὐτῇ.

*

Ἐρωτῶντι. — Δὲν εἶνε ἡ ἰδέα τῶν ταχυδρομικῶν δελταρίων πολὺ παλαιά. Τὰ πρῶτα δελτάρια ἐκυκλοφόρησαν εἰς Αὐστρίαν τὴν 1 Σεβρίου 1809. Κατὰ τοὺς 3 πρώτους μῆνας ἀπεστάλησαν 3 ἑκατομύρια.

*

Ζωοφίλιον Ν. — Τῷ 1830 ἦσαν γνωστὰ 78,588 εἶδη ζώων—τῷ 1881, 311,653, ἐξ τῶν ὁποίων 220,150 ἦσαν εἶδη ἐντόμων, 11,000 πετῶν καὶ 2,300 θηλαστικῶν. Ὑπολογίζεται ὅτι κατ' ἔτος ἀνακαλύπτονται 12,000 νέα εἶδη ζωϊκά. Ἄρα σήμερον θὰ ὑπάρχουν 600,000 εἶδη. Καὶ ἐν τούτοις οἱ ἐπιστήμονες ὑπολογίζουν ὅτι μόλις τὸ ἐνδέκατον τῶν ὑπαρχόντων ἐντόμων εἶνε γνωστὰ.

*

Περίεργον. — Οἱ Ἄγγλοι δὲν σκοτῶνουν ἀδικα τὸν καιρὸν τῶν Κέπτος ἀπ' αὐτοῦς εὗρεν ὅτι γίλια αὐγὰ—τὰ συστατικά των δηλαδὴ—ἰσοδυναμοῦν μὲ ἓνα ἄνθρωπον μέσου ἀναστήματος. Ἐπίσης δὲ, κάθε ἄνθρωπος ἔχει τὸσον φωτιστικὸν ἀέριον ἐντὸς τοῦ ὥστε θὰ ἠμποροῦσε νὰ φωτίσῃ ἐπὶ μίαν νύκτα ἑδὸν ἑνὸς χιλιόμετρον. Τὸ σῶμα μας δύναται νὰ δώσῃ τὸ ὕλικόν νὰ κατασκευασθῶν 780 δωδεκάδες πυρῶν, ἀπὸ δὲ τὸ σίδηρον ποῦ ἔχει δύναται νὰ κατασκευασθῶν 7 χονδρὰ καρφιά. Τὸ λίπος τοῦ ἀρκεῖ διὰ νὰ γίνον 50 κηρία, ἔχομεν δὲ μέσα μας 20 κουταλάκια μαγειρικοῦ ἑλατος. Δὲν μᾶς λέγει ὁ Ἄγγλος ὅμως τὰ συστατικά τοῦ . . . μυαλοῦ τοῦ!

*

Ι. Β. — Ἡ Κόρη τοῦ Ἄντισο ἐν τῷ συνόλῳ φέρει τὴν σφραγίδα τῆς Ἀττικῆς καὶ Ἰωνικῆς τέχνης τοῦ τετάρτου αἰῶνος, εἰς τὴν ἐκφρατὶν, τὴν χάριν, τὴν μυστικὴν πνοὴν τῆς ψυχῆς καὶ τὴν θαυμασίαν πλα-

στικότητα. Ἡ τελειότης τοῦ κάλλους τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου ἐνοῦται μὲ τὴν χάριν τῶν Ταναγαίων καὶ εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀγνῆς γαλήνης τῆς κόρης σκέπτεται κανεὶς τὰς θεὰς καὶ τοὺς ἐφήβους τοῦ μεγάλου Ἀθηναίου τεχνίτου, τοῦ φίλου τῆς Φρύνης. Εὐτυχῶς τὸ ἑρμῶν ἀγάλμα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς σωζόμενον ἀκέραιον, ἀπεὺ δὲν λείπει εἰμὴ μόνον τὸ ἄκρον τῆς ρινὸς καὶ ἡ δεξιὰ χεὶρ ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΑΠΟ 1 8)ΒΡΕΙΟΥ 1909.

Γραμμὴ Κηφισίας

Ἐξ Ἀθηνῶν	Ἐκ Κηφισίας	
	Στρογγύλιον	Παλαιὸς Σταθμὸς

Πρὸ Μεσημβρίας

6.—	6.55'	7.10'
7.—	8.05'	8.20' ταχεία
8.— ταχεία	8.55'	9.10'
9.—	10.25'	10.40'
10.30'	11.25'	11.40'
11.30'		
12.30' ταχεία		

Μετὰ Μεσημβρίαν

2.—	1.—	1.10'
3.—	1.55'	2.10'
4.—	2.55'	3.10'
5.05' κατ' εὐθείαν	3.55'	4.10'
6.05' κατ' εὐθείαν	4.55'	5.10'
7.05'	5.55'	6.10' κατ' εὐθείαν
8.—	6.55'	7.10'
10.—	7.55'	8.10'
	9.55'	10.10'
	10.55'	11.10'

Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς προστίθενται

Ἐξ Ἀθηνῶν διὰ Κηφισίαν 3.30' μ. μ. ταχεία

Σημ. 1η. — Λαϊκαὶ τιμαὶ τῶν μετ' ἐπιστροφῆς εἰσιτηρίων ἐφ' ὅλης τῆς γραμμῆς Κηφισίας κατὰ πάσαν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον.

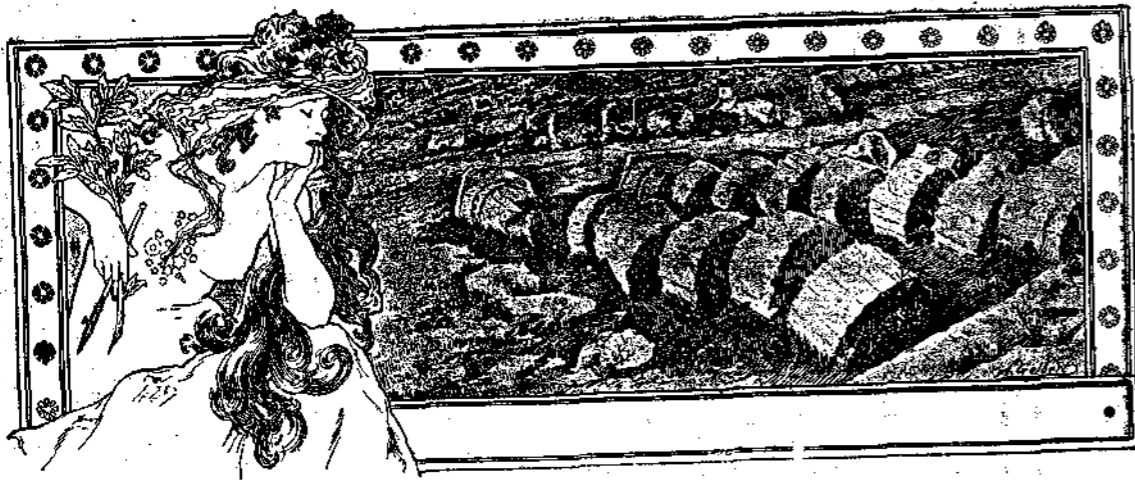
Σημ. 2α. — Λαϊκαὶ τιμαὶ τῶν μετ' ἐπιστροφῆς εἰσιτηρίων τὰς Κυριακὰς ἐκ τῶν Σταθμῶν Ἀθηνῶν, Στρογγύλου καὶ Ἀττικῆς μὲ τὴν ἀμαξοστοιχίαν τῶν 2 μετὰ μεσημβρίαν.

Σημ. 3η. — Μὲ τὰς ταχείας ἀμαξοστοιχίας δὲν ἐκδίδονται εἰσιτήρια Γ' θέσεως ὡς καὶ ἀποσκευαὶ καὶ φορτωτικαὶ ἐμπορευμάτων.

Carl Zemy.

Ἀγνή.

* ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ ΤΟΥ ΙΗ' ΑΙΩΝΟΣ *

CARLE VANLOO

(1705 — 1765)

TAN τὸ πρῶτον ἐξετέθη εἰς τὸ Λούβρ τὸ Προέγευμα κυνηγίου, γυδούκωσαν νὰ συμφωνήσωσιν ἐπὶ τέλους ὅλοι ὅτι ὁ λεπτός αὐτός χρωματογράφος (coloriste) δὲν ἦτο κοινός τις χρωματιστής, ὡς εἶχε δυσφημισθῆ ἀπὸ τινὰς μεγάλους ζωγράφους

προωρισμένους ν' ἀποθάνωσιν εὐθὺς ἅμα τῇ γεννήσει των. Ἦκουσα μίαν τῶν συγχρόνων προσωπικοτήτων μας νὰ λέγῃ ἀφελέστατα.

«Αὐτός ὁ διαβολάκος χειρίζεται κλιῶ; τὰ χρώματα». Καὶ ὅμως πῦος σήμερον θὰ ἐξωγράφει μὲ τὸσον πνεῦμα, τὸσον χάριν τοιαύτον χρωματισμόν;

Ποῖος εἶναι πλεῖστον τοπειογράφος καὶ πλεῖστον ποιητής;

Τίς θὰ ἀφηγεῖτο εὐθυμότερον τὴν ρομαντικὴν αὐτῆν σελίδα, ἥτις εἶναι μία τῶν ἀρίστων σελίδων τῆς ἱστορίας μας;

Ἡ σχολὴ τοῦ πρό αὐτοῦ Βατώ ἦτο ἐφήμερος. Ὁ Κάρλ Βανλόου, ὁ Λεμουάν καὶ ὁ Μπουσέ μερίζονται τὴν βασιλείαν. Δὲν δυνάμεθα σήμερον νὰ εἰπώμεν τίς τῶν τριῶν εἶναι ὁ ἰσοχώτερος, τὸσον εἶναι ἀντιφατικαὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο αἱ πληροφορίαι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ὁ ἀξιώτερος καὶ ὁ ὀλιγώτερος ἴσως ἐνδοξος ὑπῆρξεν ὁ Λεμουάν, ὁ προσφιλέστερος ὑπῆρξεν ὁ Μπουσέ. Πάντων ὅμως ἐδέσποσεν ὁπωσδήποτε εἰς τὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὸν κόσμον ὁ Κάρλ Βανλόου.

Ἡ κριτικὴ ἀφοῦ ὑπερενεγκωμιάσε τοὺς Βανλόου, τοὺς ἐλησμόνησε περιφρονητικῶς τὰ ἔργα των ὅμως παρέμειναν διὰ ν' ἀνακαλῶσι τὰς τυ-

φλάς αὐτὰς κρίσεις. Καταδικάζουσα αὐτὴ τὸ ἀτημέλητον τῶν πλείστων ἐκείνων ἔργων, ὀφείλει νὰ τοῖς ἀναγνωρίσῃ πνευματώδεις ἐμπνεύσεις. Μετὰ τὸν Μπουσέ καὶ Λεζουέρ, οἱ Βανλόου φαίνονται εἰς τὴν Γαλλίαν ὡς καλλιτέχναι μικρᾶς ἀξίας, ἀλλὰ παρὰ τοὺς ζωγράφους τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, οἱ Βανλόου, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μπουσέ ἀναλαμβάνουσι κατ' ἐμὲ χαρακτῆρα τινὰ εὐγενῆ, ἂν ὄχι μεγαλοπρεπῆ.

Χάρις εἰς αὐτοὺς ἡ Γαλλικὴ τέχνη διετήρησε τὴν δάφνην εἰς τὸν αἰῶνα ἐκείνον τῆς καταπτώσεως. Χάρις εἰς αὐτοὺς ἡ Γαλλία ἠκολούθησε τὸν εὐθὺν δρομίσκον καθ' ἕν χρόνον τὸ πᾶν ἐπληκνᾶτο εἰς μυρίας ἀσθενεῖς ἀτραπούς.

Ὁ χαρακτῆρ τῆς ἱστορίας τοῦ Ζὰν Μπατίστ Βανλόου εἶναι τόλμη καὶ ἀτημέλεια τις θελκτικῆ. Ὁ Ζὰν Μπατίστ Βανλόου ἰστερεῖτο ὑπομονῆς, ὄχι σπουδῆς. Ἦτο εὐτυχὴς καὶ πλουσία φύσις, καταναλισκομένη ἀκέρπως διὰ τὴν τέχνην. Τὸ ὄνομά του ἐπέζησε, θὰ ἐπιζήσωσι πολλαὶ εἰκόνες του. Εἰς τινὰς ἐκκλησίαις τῶν Παρισίων, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Βερσαίγ, δύνασθε νὰ παρατηρήσητε τὴν μεγάλην δροσερότητα τῶν σαρκωδῶν χρωματισμῶν του, τὴν ὀλίγον θεατρικὴν εὐγένειαν τοῦ ὕφους του. Οἱ σύγχρονοί του κριτικοὶ ἔλεγον ὅτι εἶχε χρωματισμόν λιπαρόν καὶ ὅτι κατὰ τοῦτο ὁμοιάζε τὸν Ροῦμπενς Ὁ Ζὰν Μπατίστ Βανλόου ἦτο ὁ κομψότερος χρωματογράφος, ἴσως ὁ γνήσιος ζωγράφος τῆς ἐποχῆς του, μετὰ τὸν Βατώ καὶ πρό τοῦ Κάρλ Βανλόου.

Ἐγὼ ὑπ' ὄψιν κομψὴν εἰκόνα τοῦ Ζὰν-Μπατίστ Βανλόου. Παριστᾶ γυναίκα εἰς τὸ καλλιπωστήριον τῆς, μαρκησίαν τινὰ τῆς Ἀντιβασι-

1. Ὑπῆρξαν πρῶτοι ζωγράφοι τῶν βασιλέων τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Πρωσίας, δηλ. οἱ διδάσκαλοι ὄλων τῶν καλλιτεχνικῶν τόπων.

λείας. Ἡ γυνὴ δὲν εἶναι μόνον πλάσιον τῆς ἰσχυρᾶς ἢ θαλαμηπόλος τῆς στολιζούσας τὴν κόμην τῆς μὲ μαργαρίτας. Αἱ δύο κεφαλαὶ εἶναι τέλειαι, δὲν ἐλλείπει οὔτε ἡ λεπτότης, οὔτε ἡ χάρις, οὔτε τὸ εὐθεῖον: τὸ βλέμμα τῆς κυρίας καὶ τῆς θαλαμηπόλου εἶναι θελκτικόν, διότι ἀμφότεραι εἶναι κομψαί. Αἱ χεῖρες εἶναι χρωματισμέναι λεπτεπιλέπτως, τὰ ἰουσιώδη μέρη τῆς εἰκόνης εἶναι πλουσιώτατα. Ἡ κυρία κρατεῖ ἀνθεδέσμη ἥτις σὲς προκαλεῖ νὰ τὴν ὁσφρανθῆτε, ἔάν δὲν ἐφραδαίσετε ὅτι θὰ ἐπληκνᾶτε πολὺ τὰ χεῖλη εἰς τὴν ὠραίαν χεῖρα ἥτις τὴν κρατεῖ. Τὴν ἡδυπαθῆ καὶ γυναικτικὴν φιλαρέσκος! Μετὰ πόσης κυνείου νοχελείας κατοπτρίζεται! Ἦσον προσέχει καὶ εἰς τὴν ἐλαχίστην κίνησιν τῆς ἀπὸ φόβου μήπως ἢ θαλαμηπόλος δὲν στολίσαι καλῶς τὴν κόμην τῆς!

Ὁ Κάρλ Βανλόου ἐγεννήθη ζωγράφος ὅπως γεννᾶται τις ἀπόστολος. Δυστυχῶς ὅμως τὴν ζωγραφικὴν ἰθεώρει τέχνην μάλλον, παρὰ καλλιτεχνικὴν. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ τὴν ἀναγνωρίσωμεν καλλιτέχνην. Εἶχε καὶ αὐτός, ὡς πολλοὶ ζωγράφοι δευτέρας τάξεως, στιγμὰς μεγαλοφυΐας. Πολλάκις ἐληθμόνει τοὺς μεγάλους διδασκάλους, ἀφιέμενος δ' εἰς μόνον τὴν ἐμπνευσίν του, ἰδημιούργει μορφὰς ἀξίας μεγάλων διδασκάλων. Συχνάκις τὸ ἔργον του δὲν ἦτο ἡ συγκυριμένη ἀνάμνησις διαφόρων σχολῶν ὅτε μὲν ἐμμεῖτο τὸν χρωματισμόν καὶ τὸν τρόπον τοῦ ζωγραφίζειν τοῦ Guide, καὶ ἄλλοτε ἠκολούθει τὸν Κορέγγιον ὡς τοπειογράφος, ἦτο Σαλβατὼρ Ροζα, ὡς ζωγράφος, ἦτο Sneyders ἢ Desportes ἀλλὰ πᾶν διδασκάλων αὐτῶν ἀπέχειν ὁ Βανλόου, ὅσον τὸ ἀριστούργημα τοῦ ἀντιγράφου. Ἐν τούτοις, ἂν καὶ παρετήρει τὴν φύσιν δι' ὄλων αὐτῶν τῶν ζένων ὀφθαλμῶν, τὴν παρετήρει ἐνίοτε καὶ διὰ τῶν ἰδίων ὀφθαλμῶν. Ἀπὸ τῆς στιγμιαίας δ' ἐκείνα βλέμματα ἐκερδίσαμεν τὰς ὠραίας εἰκόνας του. Χάρις εἰς τὸ φυσικόν σχεδόν ὕφος του ἰδιορθωθῆ ὀλίγον ἢ γαλλικὴ σχολὴ ἦν ὁ Courpel καὶ ὁ de Troy εἶχον παραδώσει εἰς θεατρικὴν τινὰ καλαισθησίαν. Μολονόντι σκιαῶδες (frivand) καὶ ἄστονος, εἶχε σχεδίον εὐχάριστον χρωστῆρα δὲ ἄβρόν. Ἐποίκιλλε μετὰ πολλῆς ἰδιοφυΐας τὸ ὕφος τοῦ Grayon καὶ τοῦ χρωστῆρος, μετέπιπτε δ' ἀδιάστως ἀπὸ τὴν δύνη τὴν καὶ σοβαρὰν ἐντόπωσιν εἰς τὴν ἀργυρίζουσαν καὶ ἡδυπαθῆ χροίαν. Ὁ χρωματισμὸς του, μολονόντι ὀλίγον ἐρυθρὸς καὶ λευκός, θελγει καὶ μαγεύει. Αἱ φυσιογνωμίαι του εἶναι κομψαί, ἐλάχισται ποικίλαι πάντοτε ἢ αὐτῇ μορφῇ, καὶ κατὰ τοῦτο ὁμοιάζει τὸν Βατώ. Ἐλλείπει πολλάκις ἡ ἐκφρασις. Τὸ ἔργον του διακρίνει ἡ εὐγένεια μάλλον παρὰ ὁ χαρακτῆρ, ἢ χάρις παρὰ ἡ ὠραιότης.

Ἀφοῦ ἤδη παρηληθίσθη ὁ Βανλόου μὲ τὸν Ροῦμπενς, δὲν εἶναι φόβος νὰ τὴν συγκρίνει τις μὲ τὸν Ραφαῆλ ὅσον ἀφορᾷ τὸ σχεδίον, μὲ τὸν

Κορέγγιον ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρωστῆρα, μὲ τὸν Τιτιανόν ὅσον ἀφορᾷ τὸν χρωματισμόν. Μετὰ τ' ἀνόσια αὐτὰ ἐγκώμια, τὸν ἐκακολόγησαν ἀμέτρως: αἱ εἰκόνες του δὲν ἦσαν πλέον ἢ κρεμνδοτσουφλα. Σήμερον, ὅτε ἡ νέκ κριτικὴ ἐπέχυσεν ἀπλετον φῶς ἐπὶ τῆς γαλλικῆς τέχνης, ὅλοι βλέπουν τὸν Βανλόου ἀνευ πρίσματος, ὅποιος πραγματικῶς ὑπῆρξε ζωγράφος θελκτικός.

Ἡ εὐχέρεια μεθ' ἧς εἰργάζετο τὸν ἔκαμε νὰ μὴ συλλογίζεταί: ἐνίοτε ὠργίζετο ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ ἰδίου κατέστρεψε δι' ἐνὸς λακτισματός ἢ μὲ μία πινελιὰ ἔργον ἑβδομαδῶν. Ἦτο ἐργάτης εὐφωστὺς καὶ φοβερός. Οὐδέποτε ἔλειπεν ἀπὸ τὸ ἐργαστήριόν του. Ἐξωγράφει δώδεκα ὅλας ὥρας συνεχῶς καὶ ὄρθιος. Μολονόντι Μεσημβρινός, ἀπεστρέφετο τὴν θερμότητα καὶ ἐπροτίμα τὸ ψῦχος.

Ὡμίλει διὰ τὴν τέχνην του ὡπὶ οὐδέποτε τὴν ἐγνώρισεν, εἰς διάλεκτον δὲ παραστατικωτάτην. Κατὰ τὸ πνεῦμα ἦτο ἀληθὴς Φλαμανδός: ζῶν, ἔλεγεν ἡ κυρία ντὲ Πομπαντούρ κτῆνος, ἔλεγεν ἀφελέστατα ὁ Ντιντερώ: καὶ ὅμως ὁ Βανλόου ἐνίοτε ἦτο εὐφραδέστατος. Ἄλλ' εἶναι ἐκτός πάσης συζητήσεως ὅτε οἱ καλοὶ ὁμιληταὶ οὐδέποτε ὑπῆρξαν ἰσχυροὶ καὶ διὰ τὸ ἐλάχιστον, ἔχουσι στερεότυπον πνεῦμα. Ἡ βαθεῖα ὅμως ἐννοια των ποῦ εὐρίσκειται; Παρατηρήσατε τίς εἰς τὸ ἔργον των ἢ γραφίς ἢ ὁ χρωστῆρ πίπτει τῶν χειρῶν των. Πτωχοὶ ἰεροκήρυκες! ἐκήρυξαν τὸ καλόν, ἀλλὰ δὲν εἶχον πλέον τὴν δύναμιν νὰ τὸ κάμνωσι, διαρκούσης ὅμως τῆς διδασχῆς: ἐπραξε τίς τὸ καλόν, χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ.

Τὸ ἀληθὲς πνεῦμα εἶναι ἐναντίον πάντοτε πρὸς τοὺς εὐγενεστέρους καὶ θεϊότερους πόνους αἱ πλεῖσται τῶν σπινθηροβολουσῶν εὐφραδιῶν ἐξεκολλήθησαν ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς καρδίας. Εἰς τὰς τέχνας ὑπάρχει τι πολυτιμότερον τοῦ καλοῦ πνεύματος: ὁ ρεμβασμός, ἡ ἐμπνευσις, ἡ ποίησις, θεῖον ἀνθος, μυριάκις σπανιώτερον, θάλλον εἰς τινὰς ψυχὰς ἀφελεῖς καὶ ἀγνάς. «Δυσπιστεῖτε, ἔλεγεν ὁ Ντιντερώ, πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰ θυλακία πλήρη πνεύματος καὶ σπειρόντας αὐτὸ ὅποτε δῆποτε: ἐλλείπει ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον». Τὸ πνεῦμα εἶναι βωδὸν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀκροάζεται τὴν φύσιν ἢ ἐαυτὸ, μὴ τὸ καταδικάζετε διότι σιωπᾷ ἢ ἔχει ὕφος κτηνώδες. Τὰ μικρὰ πτηνὰ τιτυβίζουσι, ὁ σπίνος καὶ ἡ σειρὴν λαλοῦσι ἀπὸ πρῶτης μέχρις ἐσπέρας, εὐθὺς ὡς πικρῆθη ἢ ἡμέρα κοιμοῦνται: ἅμα ἀρχίσει ἢ νύξ τὸ μονῆρες πτηνὸν ἀρχίζει τὸ μελαγχολικόν καὶ προφητικόν ἄσμα του.

Τὸ ἄδον νυκτερινὸν πτηνόν, εἶναι τὸ ἀγρυνουὸν πνεῦμα. Ὅλα αὐτὰ τὰ λέγει ὁ Ντιντερώ καὶ τὰ λέγει καλλίτερον ἀπὸ ἐμέ.

(*Ἐπεται τὸ τέλος)

ARSENE HOUSAYE

(Μετάφρ. Ἀλεξ. Λουζίνα)

ΤΑ ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ΜΟΥ

(*Αφιερώνω, με ο στή μητέρα μου, με αγάπη κ' εγνωμοσύνη*).

—Μιά τερροδόχη άρχαία πάρε, και κούψε εκεί τὰ όνειράτα τὰ όφραϊά που έζησαν μιάν άγνή.

Τήν τερροδόχη οίξε εις την άρογιαλιά, όλον; τους πόθους πνίξε που φθείρουν την καρδιά.

Πάρ' την άζίνα, σκάψε, σκάψε τη γή βαδιά, άνοιξε τάφο, θάψε τη μαύρη σου καρδιά.

Στου κάμπου την ειρήνη, στην έξοχή μακρού, δέσε σφιχτά την Φρόνη σε μιάν άγνή μυριά.

Και του Έρωτα τὰ τόξα οίξε τα στή φωτιά, νά γίνουν στάχτη. Δόξα σε τέτοια πυρκαϊά.

Κ' ύστερα άγνός, μεγάλος, καλός και δυνατός (όμοιός σου δέν είναι άλλος,) περπάτει, τραβα εμπρός.

Πάρ' τὸ ραβδί στο χέρι, με θάρρος στην ψυχή, ταξείδεψε στα μέρη που ὁ Νους θά σε οδηγή.

Τῆς Σκέψης παλλικαίρι κύττα, μακρού κ' εμπρός, τ' όλόχρυσο λυχνάρι με τὸ αιώνιο φῶς...

Νύχτα θά περπατήσης, θά φθάσης χαραυγή, και θά νά σταματήσης εις τη βουνοκορφή.

Ἡ Δόξα εκεί προσμένει τῆς Τέχνης, νά, ὁ ναός. Αίγοι είναι οί καλέσμενοι κ' εἰς εἶσαι ὁ Λειτουργός.

(*Παοίσι, 1929*).

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

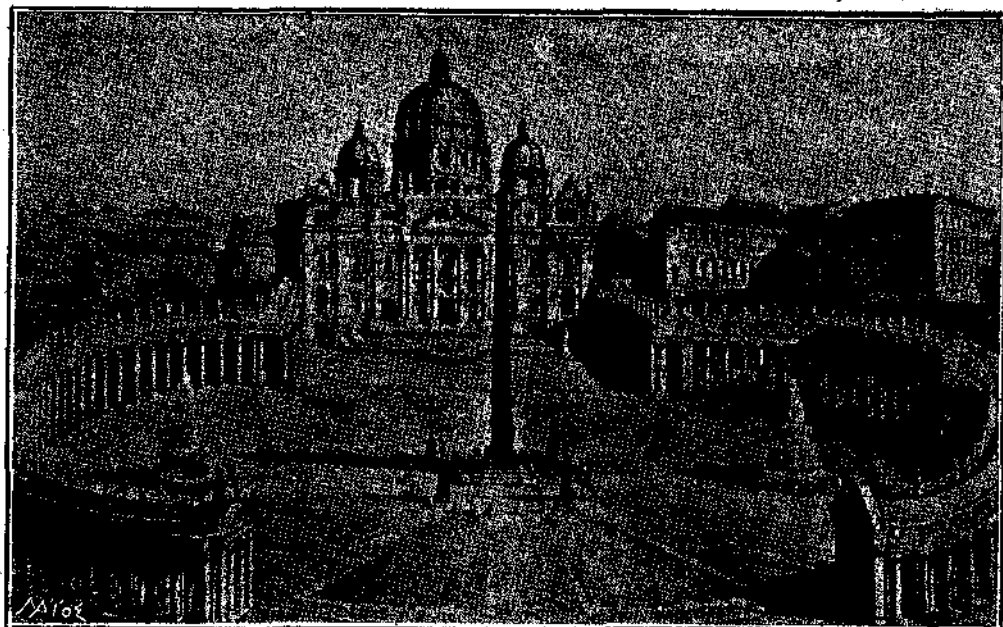
H. Zatzka.

Μεταλούδες.

ΟΙ Κινέζοι ζωγράφοι τείνοντες πάντοτε νά ζωγραφίσουν την φόνον περισοότερον όμοίαν και ἴσως συνεπεία τῆς εὐρωπαϊκῆς επιρροῆς ἤρχισαν κατά τὸν 18ον αἰῶνα νά δεικνύουν τὸ γαουραλιστικὸν ἔφος των. Ἐκ τῆς Κίνας εἰσήλθεν ἡ νέα τεχνικὴ διεύθυνσις εις τὴν Ἰαπωνίαν. Μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν ὑπήρξεν ὁμοία ἀνταλλαγὴ τεχνικῶν και τεχνικῶν ἔργων, ὅπως μεταξὺ Εὐρώπης και Ἀμερικῆς κατά τὸν τελευταῖον αἰῶνα.

Αἱ γυναῖκες δέν ἐκτιμῶν πάντοτε ἐκεῖνο που ἀγαποῦν, ἀλλὰ δέν ἀγαποῦν γενικῶς ὅ,τι ἐκτιμᾶται.

Εἶπε τὰ ἔτη ὅπως τὰ δένδρα τῆς ὁδοῦ ὁ ταξιδιῶν της νομίζει πὼς τὰ βλέπει νά φεύγουν, ἐνῶ αὐτὸς περιγῆ.

Ἡ Ἁγία Πέτρος (Μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ περιστερίου του).

★ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΙΩΝΙΑΝ ΠΟΛΙΝ ★

Ο ΑΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Στένδαλ, πρὸ ἐνός περι-που αἰῶνος ἐπισκεφθεὶς τὴν Ρώμην, ἐν τέλει τῆς περιγραφῆς τοῦ Ἁγίου Πέτρου γράφει :

« Ὁ Ἁγιος Πέτρος, φωτιζόμενος με ἀρι-φως ἢ δέσμη φωτός τοποθετημένην ὑπεράνω τοῦ κεντρικοῦ βωμοῦ θά παρουσιάσῃ ἴσως μίαν ἡμέραν ἐν θέαμα τοῦ ὅποιου ἡμεῖς σήμερον δέν ἔχομεν ἰδέαν. Ἄλλὰ ποῖον βέβηλον λέξιν μετεχειρίσθην; « Ὅθ᾽ παρουσιάσῃ ἐν θέαμα ! » Ὁμοῖο ! Αἱ ἀρχαῖαι ἡμέραι τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐπέρασαν. Ὅπως λάβη τις ἐν αὐτῷ εὐχαρίστησιν, ὅπως εὖρη μιάν συγκίνησιν βαθείαν, πρέπει ἐν πρώτοις νά πιστεύῃ. »

Αὐτὴν τὴν φράσιν εἶχα προχθές ἐἰς τὸν νοῦν μου εἰσερχόμενος διὰ μυριστὴν φορᾶν ἐἰς τὴν Ἁγιον Πέτρον. Ἦτο ἡ ἡμέρα τῆς ὁμοιοποιήσεως τῆς Ἰωάννας Δ' Ἀρκ κκι ὁ Ἁγιος Πέτρος παρουσιαζέται ἐν θέαμα μοναδικόν. Τὸ όνειρον τοῦ Στένδαλ εἶχε πραγματοποιηθῆ. Μυριάδες ἡλεκτρικῶν λαμπτήρων ἐφώτιζον τὸ ὑπέροχον τοῦτο τέμενος τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ ἠθάβησεν τὴν

στιγμὴν ἐκείνην μιάν ὑπέροχον εὐχαρίστησιν και ἰδοκίμασα μιάν βαθείαν συγκίνησιν. Διότι και ὁ μᾶλλον ἄθεος τὴν στιγμὴν ἐκείνην θά μεταβαλλετο εἰς τὸν μυστικοπαθέστερον Χριστιανόν. Διότι, ὅπως ὠρχία λέγει ὁ Οὐγκῶ, ὑπάρχουν στιγμαὶ κατὰ τὰς ὁποίας οἰαδήποτε και ἂν εἴνε ἡ στάσις τοῦ σώματος, ἡ ψυχὴ προσεύχεται.

Και ὅμως ... εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο ὅπου σήμερον ἔχει στήσῃ τὸν θρόνον του ὁ Μέγιστος τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας Ποντίφιξ, πρὸ δεκαετηνεία περίπου αἰῶνων ἀντήχουν οἰμωγαὶ και θρήνοι τῶν πρώτων Χριστιανῶν κητασπρασομένων ὑπὸ τῶν θηρίων ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ τοῦ Νέρωνος, διασειδαζόντος με τὰς ἀγρίας αὐτὰς εὐρτάς.

Σήμερον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὸ αἱματομένον ἐγείρεται τὸ μεγαλοπρεπέστερον τέμενος τοῦ Χριστιανισμοῦ και μόνος ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀπεράντου πλατείαις, εἰς Αἰγυπτιακὸς ὀβελίσκος, παραμένει μάρτυς τῶν σκηνῶν αἰτίνας ἐξετυλίχθησαν εἰς τοὺς Κήπους και τὸν Ἰπποδρόμον τοῦ Νέρωνος.

Μόλις φθίσῃ κανεὶς εἰς τὴν πλατείαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου καταλαμβάνεται ἀπὸ ἐν βαθύ αἰσθημα μεγαλοπρεποῦς ἐκπλήξεως θρησκευτικῆς ἐπιβολῆς. Εἰς τὴν ψυχὴν γεννᾶται τὸ συνεχίσθημα πομπῶδους μεγαλείου γραμμῶν κκι διακοσμῆ-

σεων. Είς τὸ μέσον τῆς πλατείας ὑπάρχει μέγας ὀβελίσκος. Δεξιά καὶ ἀριστερὰ δύο ἀνεκρήφια θυροστάσια, τῶν ὁποίων τὸ ὕψος ἀνεκρήφου χεῖναι γραφικώτατα εἰς δύο εὐθείαις λεκάναις. Καὶ τὴν ὅλην πλατεῖαν περιβάλλουν κυκλοτερεῶς δύο ἡμικυκλικὰ περιστύλια μὲ τέσσαρες γραμμικὰ κίονων Δωρικῆς ῥιθμοῦ. Θὰ ἦτο ἴσως ποτισμότερον ἂν ἔλειπεν ἀπὸ ἐκεῖ τὸ μέγαρον τοῦ Βατικανοῦ, εἰ ὅπου μὲ τὸν ὄγκον τοῦ ζήμιωνος τὴν ἁρμονίαν τοῦ συνόλου.

Ἡ πρόσφαις, κατασκευασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Maderna, ἐπὶ Πάπα Παύλου Ε' εἶνε δυστυχεῶς ἐλαττωματικὴ. Οἱ κίονες, τὰ παράθυρα, τὸ σύνολον τέλος τῆς προσόψεως στερεῖται ἁρμονίας καλλισθησίας, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν λοιπὸν ναόν. Ἄλλως τε ἡ πρόσφαις αὕτη κατέστρεψεν οὐσιαδῶς τὸ ἄρχικόν σχέδιον τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου. Διότι ἂν ὁ Maderna ἐσέβητο τὸ σχέδιον τοῦ μεγάλου διδασκάλου καὶ δὲν ὕψωνε τοσοῦτον τὴν πρόσφαιν, ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Πέτρου θὰ ἦτο ἐξωτερικῶς ἁρμονικώτερος.

Εἰς τὸ κέντρον τοῦ προναοῦ εἶνε μία πελωρικὴ θύρα ἐξ ὀρειχάλκου. Ὁ Πάπας Εὐγένιος Δ', ὁ ὁποῖος ἔζησεν ἐπὶ ἐννεά εἴη ἐξοριστὸς ἐν Φλωρεντία, ἐθαύμασε τὰς σκαλιστὰς πύλας τοῦ Βαπτιστηρίου τῆς Φλωρεντίας. Ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν Ρώμην διέταξε τὸν Φιλαρέτην ὅπως κατασκευάσῃ μίαν θύραν προμοίαν διὰ τὸν Ἁγίον Πέτρον. Τὸ ἔργον τοῦ Φιλαρέτη, τελειώσαν τὸ 1445 δὲν εἶνε διόλου ἀντάξιον τῶν πυλῶν τοῦ Βαπτιστηρίου, ὅπου τὸ ἐνέπνευσεν. Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δίδει σπουδακίτητα εἰς τὴν θύραν αὐτὴν τοῦ Ἁγίου Πέτρου εἶνε ὅτι πλησίον τῆς εἰκόνης τοῦ Ἰησοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν Ἀποστόλων, ὁ Φιλαρέτης ἐλάξευσε γεγονότα ἀπαθανατίζοντα τὴν ἱστορίαν τοῦ Πάπα Εὐγενίου Δ', ὡς τὰ ἐγκαίρια τῆς Συνόδου τῆς Φερράρας, τὴν ἀφίξιν τοῦ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου Παλαιολόγου, τὴν στέψιν τοῦ Αὐτοκράτορος Σιγισμόνδου κλπ. Γύρω δὲ ἀπὸ τὰς σκηνὰς αὐτὰς ὁ γλύπτης ἀπεικόνισε τὸν Ἄρην καὶ τὴν Ἀφροδίτην, τὸν Δία καὶ τὸν Γανυμήδην, τὴν Εὐρώπην μὲ τὸν ταύρον, τὴν Λήδην μὲ τὸν χύκνον, εἰς τρόπον ὥστε οἱ μάλλον φιλήδονοι μῦθοι τῆς εἰδωλολατρίας περιστοιχίζουσι τὰς σεπτοτέρας μορφὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ στολίζουσι τὸ ὑπεροχότερον τέμενος τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὁ Ἅγιος Πέτρος ἔχει πέντε θύρας. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν εἶνε κτισμένη καὶ δὲν ἀνοίγει εἰμὴ ἀνά πάσαν εἰκοσιπενταετίαν, διὰ τὴν τελετὴν τοῦ Ἰωβιλαίου. Σηκώνετε μίαν βαρεῖαν δερματίνην παραστάδα καὶ εὐρίσκεσθε μέσα εἰς τὸν Ἁγίον Πέτρον. Δὲν μπορεῖ κανεὶς παρὰ τὴν λατρεῖαν τὴν θρησκείαν, ἡ ὁποία δημιουργεῖ τοιαῦτα ἀριστουργήματα. Τίποτε εἰς τὸν κόσμον δὲν δύναται νὰ παραβληθῇ μὲ τὸν Ἁγίον Πέτρον. Τρία χρόνια

εὐρίσκουμαι εἰς τὴν Ρώμην καὶ ἐν τούτοις ἀκόμη πηχίω ὅπως διέλω ἐν αὐτῷ ὄρασι πλήρεις γνητείας. Διότι ἐκεῖ μέσα δὲν ἤξευρει κανεὶς τί νὰ πρωτοκάμῃ. Νὰ γονατίσῃ πρὸ τῆς λατρίας τοῦ Θεοῦ ἢ νὰ κλῖνῃ τὸ γόνυ πρὸ τῆς μεγαλειότητος καὶ τοῦ μεγαλείου ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐφαντάσθησαν καὶ ἐδημιούργησαν τὸ ἀριστοῦργημα τοῦτο;

Ἀπὸ τοῦ Bramante μέχρι τοῦ Bernini 13 ἀρχιτέκτονες διεδέχθησαν ἀλλήλους εἰς τὴν ἀνοικοδομήσιν τοῦ Ἁγ. Πέτρου καὶ πολλὰ εἰς τὸ ἀρχικόν σχέδιον μετετέθη. Ἡ ἰδέα τῆς ἀνεγείσεως τοῦ χριστιανικοῦ τούτου κολοσσαίου ἀνήκει εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα Bramante. Βραδύτερον ἦλθεν ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος ὁ ὁποῖος κατασκεύασε τὸν ὑπέροχον θόλον τοῦ ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἐστόλισε καὶ συνεπλήρωσε τὸ ἔργον.

Τίποτε ἀπλούστερον τοῦ κολοσσαίου τούτου ναοῦ καὶ ἐν τῇ ἀπλότητι ἔγκειται ὁλόκληρος ἡ γοητεία τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ὁ Ἅγιος Πέτρος. Διὰ τούτους πεζοὺς ἀναγνώστὰς μὲν σημειώω ὅτι ὁ Ἅγιος Πέτρος ἔχει 187 μέτρων μῆκος, 45 μέτρων ὕψος καὶ 127 μέτρων πλάτος πλησίον τῆς εἰσόδου ἐν αὐτῷ ἀριθμοῦνται 229 κύβους μαρμάρου καὶ 503 ἐκ τιτανάλιθου.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος, πιστὸς εἰς τὸ ἀρχικόν του σχέδιον, ἤθελε νὰ δώσῃ εἰς τὸν ναὸν τὸ σχῆμα τετραγώνου Ἑλληνικοῦ σταυροῦ. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ ναὸς θὰ εἶχε περισσοτέραν ἁρμονικότητα. Ἄλλ' ἀτυχῶς κατὰ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ἐσκέφθησαν ὅτι ἡ διαδοχὴ τῆς Καθολικῆς θρησκείας ἀπαιτεῖ ἕνα ναὸν εὐρύτερον. Προσέτι ἐθεωρήθη ἀνάμυστος ὅπως ἡ μητρόπολις τῆς Λατινικῆς ἐκκλησίας ἔχει σχῆμα Ἑλληνικοῦ σταυροῦ, συμβόλου τοῦ Ἀνατολικοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐκλήθη λοιπὸν ὁ Maderna ὁ ὁποῖος ἐδολοφόνησε τὴν ἁρμονίαν τοῦ Ἁγίου Πέτρου προσέθεσε τρία ἀκόμη τόξα, ἅτινα ἐμποδίζουσι τὸν εἰσερχόμενον ἐν τῷ ναῷ ὅπως ἀμέσως διακρίνῃ τὸν θόλον, ὅστις δὲν εἶνε ὁρατὸς εἰμὴ πολὺ βραδύτερον.

Ἐν τούτοις ὁ Ἅγιος Πέτρος, παρὰ τὸ ἐλαττωμα αὐτό, ἀποτελεῖ ἐξοχὸν μνημεῖον λόγῳ τῶν μοναδικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ φωτὸς ἅτινα ἐκεῖ γεννῶνται καὶ λόγῳ τῆς ἁρμονικῆς διανομῆς τοῦ συνόλου τῶν ὄγκων οἱ ὁποῖοι ἀναπτύσσονται, συνδυάζονται καὶ συμπλέκονται μὲ τέχνην καταπλήττουσαν.

Πρὸ τοῦ ἀποτολμῆσωμεν τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἱεροῦ τούτου, θὰ παραθέσωμεν μερικὰς ἱστορικὰς λεπτομερεῖας περὶ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἀπαραιτήτους διὰ τὸν ἀναγνώστην.

Κατὰ τὴν παράδοσιν, διαρκουσῶν τῶν σφαγῶν καὶ τῶν πενήθιμων ὀργίων τοῦ Νέρωνος ὁ Ἅγιος Πέτρος ὑπέστη τὸν μαρτυρικὸν θάνατον, πιθανῶς τὸ 67 μ.Χ. Τὸ σῶμα του μετεφέρθη κρυφίως ὑπὸ τοῦ μαθητοῦ του Μαρκέλλου εἰς ἕνα σπήλαιον μυστικὸν τοῦ Νερωνείου Ἰπποδρόμου, ὅπου εἶχον

ταφῇ καὶ ἄλλοι πολλοὶ μάρτυρες τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ Πάπας Ἀνάκλητος ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἀνήγειρεν ἕνα βωμόν. Ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος γενόμενος Χριστιανός, τὸ 306, τῇ αἰτήσιν τοῦ Πάπα Ἁγίου Σιλβέστρου, ἀνήγειρε θαυμασίαν ἐκκλησίαν εἰς τὸν Ἁγίον Πέτρον. Ἀπὸ τὸν πρῶτον τοῦτον ναὸν τίποτε σήμερον δὲν σώζεται. Ὁ ναὸς αὗτος διεσώθη ἕνδεκα αἰῶνας. Κατὰ τὸ 1440 ἦτο ἐρειπωμένος πλέον. Καὶ ὁ Πάπας Νικόλαος Ε' ἐπεχείρησε τὴν ἀνεγερσιν νέου ναοῦ εἰς τὸν Ἁγίον Πέτρον. Ἐκρήμνησε λοιπὸν τὸ εἰδωλολατρικὸν ἱερὸν τοῦ Πρόβου Ἀνανίου καὶ ἐπὶ τῆς ἐκτάσεως τὴν ὁποίαν τοῦτο κατεῖχεν ἔθηκε τὰ θεμέλια ἐνός νέου Χριστιανικοῦ ἱεροῦ. Ἀλλὰ μόλις εἶχον ὑψωθῇ τὰ θεμέλια ἀπέθανεν ὁ Νικόλαος Ε' καὶ τὸ οἰκοδόμημα ἐγκατελείφθη.

Μετὰ τινὰ εἴη ὁ Πάπας Παῦλος Β' ἔδωσε πεντακισχίλια σκούδα πρὸς ἐξακυλούθησιν τοῦ ναοῦ. Ὁλόκληρος ὁ Καθολικὸς Χριστιανισμὸς ἤρχισε προσφέρειν σημαντικὰ ποσὰ διὰ τὴν ἀνεγερσιν τοῦ ναοῦ τούτου.

Τέλος ἐπὶ τοῦ Παπικοῦ θρόνου ἀνῆλθεν ὁ Ἰούλιος Β', ἄνηρ μεγαλοπρεπῆς καὶ προστάτης τῶν τεχνῶν, ἐπωνομασθεὶς δικαίως ὁ Ναπολέων τοῦ Παπισμοῦ.

Ἦθελσε λοιπὸν νὰ ἀποπερατώσῃ τὸν Ἁγίον Πέτρον καὶ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν ἀνέθεκεν εἰς τὸν Bramante.

— Θέλω, τοῦ εἶπεν ὁ Πάπας Ἰούλιος Β', νὰ κατασκευάσῃς τὸ ὠραιότερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου, ἀδιαφορῶν διὰ τὴν δαπάνην.

Ἄλλ' ὁ Ἰούλιος Β' ἀπέθανε τὸ 1513 καὶ μετὰ ἐν ἔτος ἀπέθανε καὶ ὁ Bramante χωρὶς νὰ τελειώσῃ ὁ ναὸς.

Εὐτυχῶς οἱ μετ' αὐτὸν πάπαι δὲν ἔπαυσαν τὴν ἀνοικοδομήσιν. Τὸν Bramante διεδέχθησαν ἐν τῇ ἀνοικοδομήσει τοῦ Ἁγίου Πέτρου κολοσσαὶ τῆς τέχνης, οἷοι ὁ San Gallo καὶ ὁ θεὸς Ραφαῆλος. Ἀλλὰ μία ἐξωτικὴ περιπέτεια καὶ ἐν ἱατρικὸν λάθος ὁδήγησαν νεώτατον εἰς τὸν τάφον τὸν μέγαν καλλιτέχνην.

Τέλος ὁ Πάπας Παῦλος Γ' ἀνέθηκε τὸ ἔργον εἰς τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελοῦ, ὁ ὁποῖος ἀτυχῶς ἀπέθανε πρὸ τοῦ περατώσῃ τὸν θόλον τοῦ ναοῦ, ὁ ὁποῖος ἐν τούτοις ἐγένετο ἐπὶ τῶν σχεδίων αὐτοῦ.

Ὁ Πάπας Πύλλος Ε' ἔσχε τὴν δόξαν νὰ τελειώσῃ κατὰ τὸ 1612 τὸ ὠραιότερον τοῦ κόσμου οἰκοδόμημα. Καὶ τὸ ὄνομα του ἀπαθανατίσθη μὲ μίαν κολοσσαίαν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τῆς προσόψεως τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

Ἐκτοτε μέχρι τοῦ Πίου Σ' ἐγένοντο πολλὰ ἱερωτικὰ προσθήκαι καὶ βελτιώσεις ἐν τῷ Ἁγίῳ Πέτρῳ ὑπὸ τῶν διασημοτέρων καλλιτεχνῶν. Κατὰ τοὺς μετριοτέρους ὑπολογισμοὺς ὁ ναὸς αὗτος ἐστράφη πλέον τῶν τριακοσίων ἑκατομμυρίων φράγκων κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τὸ ποσὸν τοῦτο μεταφερόμενον εἰς τὸ ση-

μερινὸν φράγκον ἀντιπροσωπεύει πλέον τοῦ ἐνός δισεκατομμυρίου φράγκων.

Μετὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ναοῦ ἐρχόμεθα εἰς τὴν λεπτομερῆ ἐξέτασιν τοῦ ἐσωτερικοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀριστουργημάτων, ἅτινα οὗτος περικλείει.

Ἡ διακόσμησις τοῦ ναοῦ ἀποτελεῖ θησαυρὸν ἐν τῷ ὁποίῳ μαζὺ μὲ ἔργα μέτρια, ἀνευρίσκει κανεὶς ἀριστουργήματα. Μεταξὺ τῶν τελευταίων κατατάσσονται ὅλαι αἱ ἀρχιτεκτονικαὶ λεπτομερεῖαι αἱ ὀφειλόμεναι εἰς τὸν Bramante, τὸν San Gallo, καὶ τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελοῦ καὶ εἰς τὰς ὁποίας ἀνευρίσκει τις τὸν καλλίτερον ρυθμὸν τῆς Ἀναγενήσεως, ἐν πνεύμα τέλειον λογικῆς καὶ ἁρμονικότητος.

Ὁ Bernini ἔχει ἐκεῖ μέσα μεταξὺ τῶν ἄλλων κατασκευάσῃ τὸν θρόνον τοῦ Ἁγίου Πέτρου καὶ τὸν κεντρικὸν βωμόν τοῦ ναοῦ. Ἡ καθέδρα τὴν ὁποίαν ἡ παράδοσις ἀποδίδει εἰς τὸν Ἁγίον Πέτρον, εἶνε θρόνος ἀπὸ χονδροειδῆς ξύλου στολισμένον μὲ ἐλεφαντοστοῦν.

Ὁ κεντρικὸς βωμὸς, ὁ κείμενος ὑπεράνω τοῦ τάφου τοῦ Ἁγίου Πέτρου φαίνεται ἀπλοῦς. Τέσσαρες στρεπτοὶ κίονες, τυλιγμένοι μὲ φύλλα δάφνης, βασταζοῦν μίαν οὐρανίαν ἀμιμήτου τέχνης. Ἴσως ὁ κεντρικὸς αὗτος βωμὸς ἔχει τὸ ἐλαττωμα νὰ στερεῖται θρησκευτικοῦ χαρακτῆρος, ἀλλ' ὅμως ὡς ἔργον τέχνης εἶνε ὑπέροχον. Τὸ σκαλισμὰ ἰδίως τῶν φύλλων τῆς δάφνης γύρω ἀπὸ τοὺς κίονας δεικνύει χεῖρα τολμηρὰν καὶ ἔντεχον. Ἄλλως τε ὁ βωμὸς οὗτος θυμαζέεται διὰ τὴν ἁρμονίαν καὶ ἀναλογίαν τὴν ὁποίαν παρουσιάζει πρὸς τὸ σύνολον τοῦ ναοῦ.

Ἐπὶ τῷ βωμῷ τούτου εἶνε ὁ περίφημος θόλος τὸν ὁποῖον ἐφαντάσθη καὶ ἐσχεδιάσεν ἡ τολμηρὰ μεγαλοφύα τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου. Κάτω ἀπὸ τὸν βωμόν, ἀκριβῶς πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ εἶνε ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου Πέτρου.

Ἄν ὑψώσωμεν ἐν πρώτοις τὰ βλέμματα πρὸς τὸν θόλον τὸν ὑπερήφανον, ἐπιφυλασσόμενοι ὅπως κατόπιν περιγράψωμεν τὸν τάφον τοῦ μεγάλου πρωτεργάτου τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἡ διάμετρος τοῦ θόλου τοῦ Ἁγίου Πέτρου εἶνε ἑκατὸν τριάκοντα ποδῶν. Ἀρχίζει ἀπὸ ὕψους ἑκατὸν ἐξήκοντα τριῶν ποδῶν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους. Ἀπὸ τοῦ ἐδάφους τοῦ ναοῦ δὲ μέχρι τοῦ κέντρου τοῦ θόλου εἶνε τριακοσίων ἐξήκοντα ποδῶν ὕψους.

Γύρω εἰς τὸν θόλον, ἐν εἰδαί στεφάνῃ, ὑπάρχει ἡ ἐξῆς ἐπιγραφὴ μὲ μωσαικὸν Ἑλληνιστὶ καὶ Λατινιστὶ :

ΣΥ ΕΙ Ο ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙ ΤΑΥΤΗΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΩ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ΜΟΥ ΚΑΙ ΔΩΣΩ ΣΟΙ ΤΑΣ ΚΛΕΙΔΑΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΩΝ.

Εἶνε τὸ περίφημον ῥητὸν τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τοῦ

ὁποίου ἰσότηριαν. οἱ Πάπαι τὴν ἰσχὺν των. Ὁ ὄσλος οὗτος στολισμένος μὲ θυμιάσια μωσικά, ἐχρηάσθη 355 χιλιάδες κοιλὰ μελούδου ὄπω; κατασκευασθῆ. Τελειώνει δὲ εἰς σφίραν διαμέτρου δύο καὶ ἡμίσιος μέτρων καὶ δυνάμενην νὰ χωρέσῃ δεκαεὶ άτομα.

Πρὸ τοῦ κεντρικοῦ βωμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον μόνος ὁ Πάπας δύναται νὰ ἱερούργησῃ καὶ ἀκριβῶς κάτωθεν αὐτοῦ ὑπάρχει ὁ τάφος τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐν εἰδει λάκκου ντυμένου ἀπὸ θυμιάσια μάρμαρα καὶ ἐπιχρῶσον ὄρειχαλκον.

Ἐκατὸν δώδεκα κανδήλαι χρυσομένου ὄρειχαλκου φέγγουν νυχθημερὴν γύρω ἀπὸ τὸ μαρμαρινὸν περίφραγμα τοῦ λάκκου. Ἐκεῖ ἀναπαύονται τὰ ὄστιά τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ἐκεῖ κατὰ τὴν παράδοσιν ὑπέστη τὸ μαρτύριον ὁ πρῶτος διδάσκαλος τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ μέρος τοῦτο ὀνομάζεται Confessione (ἐξομολόγησις) διότι ἐ-

καὶ ὠμολόγησε τὴν ἁμαρτίαν του χύων ὑπὲρ αὐτῆς τὸ αἷμα τοῦ ὁ πρῶτος τῶν Ἀποστόλων.

Εἰς τὸ μέσον τοῦ λάκκου αὐτοῦ ὑπάρχει τὸ ἀγκλμα τοῦ Πίου ΣΤ' ἔργον τοῦ Κανόβα. Ὁ Πάπας γόνυκασιπὸς προσεύχεται πρὸ τοῦ θαλάμου ὅστις περικλείει τὸν σαρκοφάγον τοῦ Ἁγίου Πέτρου. Ἡ σαρκοφάγος εἶνε ἔργον θαυμασίον, ὡς ἐπίσης ὑπερόχου τέχνης καὶ ὠμορφίας εἶνε αἱ τρεῖς ἐξ ἐπιχρῶσου ὄρειχαλκου θύραι τοῦ θαλαμίσκου.

Ἐνὸς ἀπειροῦ μυστικισμοῦ διχύνεται ἀπὸ τὸν τάφον ἐκεῖνον. Αἱ ἀσβεστοὶ ἐκεῖναι κανδήλαι συμβολίζουν θυμιάσιως τὴν αἰωνιότητα καὶ τὴν παντοδυναμίαν τῆς θρησκείας ἐκεῖνης, τῆς ὁποίας ὁ Ἅγιος Πέτρος ὑπῆρξεν εἰς τῶν μεγαλειτέρων διδασκάλων καὶ θεμελιωτῶν.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑΣ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΧΟΡΟΥΣ

Προβάλλει νυφοστόλιστη καὶ ἀχρόδευκη
Ἡ Φοῖβη
Καὶ μὲς σὲ πέπλον; ἀργυροῦ καὶ ἀχροφαμμένον;
Σκύβει
Ἐρωτευμένη ὡς τῆ Σαπφώ
Καὶ ὡς Παναγία θλιμμένη...
Ἀγαλιάζει ὁ ὄραρός καὶ ἡ πλάσις
Μαγεμένη
Καὶ τῶστε
Ἀπὸ τῆ ζῆλια των χλωμιάζον ἄλα ἐμπρός της!
Καὶ οἰγαλά
Καὶ ἀνάλαφρα
Γίνουσα ὁ λευκὸς χορὸς της
Στὰ βελουδέγια τὰ χαλιὰ
Τὰ νεφελαιπωμένα—
Καὶ γύρω
Στὴν ὀλόγλυκται καὶ ἄλλοθεν παρθένα.
Μερόνυχτα
Ὅλοι σὸ χορὸν οἱ κόσμοι στροβιλίζουν!
Ἡ λάμψες γοργοπέροτες
Τὸ οὐράνιο ὄσμα σήλουν—
Ἀναπνεύον σπιθόβολα
Τ' ἀντιφωγγισμάτα των
Καὶ τῶν χρωμάτων οἱ χοροὶ
Στὰ παραλλάγματά των—
Καὶ ὄνειροφίρνε τὸ ὄσμα!
Καὶ στροβιλίζει ἡ ζάλη!
Γίνεται ἡ μέθη φόνισσα!
Καὶ ἡ Μοῦσα ἡ μεγάλη
Ἀπὸ ἡ νὰ ὑπεροσφάνιο θρόνον
Ἡ Ἀρμονία
Ρυθμίζει τοὺς χοροὺς αὐτοὺς
Καὶ τῆ δημιουργία...

ΝΗΣ

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΑ ΣΤΟ ΜΥΛΟ

Γυρίζουνε, γυρίζουνε τοῦ μύλου τὰ φτερά,
φτερά ποὺ κοκκινίζει τὰ ὀφθαλμοὺ καὶ τὸν κάθισμά του,
κάθισμα ἡλιοῦ στὴ θάλασσα, ὅπου βουλάει βαθεῖα.
Βαθεῖα ἀναμμένο κάθισμα φλογίζει τὴ θωριά του.
Γυρίζουνε, γυρίζουνε τοῦ μύλου τὰ φτερά...

Γυρίζουνε καὶ βάφονται στῆς δύσης τῆ φωτιά,
μὲς στὴ φωτιά τῆ δυνατῆ, π' ἀρχίζει ἀπὸ κάτω,
κάτω ἀπ' τὰ οὐρανοθέμελα καὶ ὅπου τραβᾶει ψηλά,
ψηλά καὶ ῥίχνει ἀναλαμπές στὸ μύλο, στὰ φτερά του.
Γυρίζουνε καὶ βάφονται στῆς δύσης τῆ φωτιά...

Κι' ὄλο γυρίζουνε γοργὰ τοῦ μύλου τὰ φτερά,
φτερά ποὺ ἡ φωτοθάλασσα θολῆ τὰ ζῶντι κάτω,
κάτω, κ' ἔπειτ' ἀπλώνεται τὸ κλάμα ἀπὸ ψηλά.
Ἀπὸ ψηλά ἀρχίζοντας σκορπᾶει τὴ σκοτεινιά του.
Τὸ κλάμα μὲς στὸν οὐρανὸ τραβᾶει σιγὰ σιγὰ...

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Δὲν κάμνει κανεὶς μίαν εὐτυχὴ, παρὰ θταν κάμνη
ζηλοτύπου.

Ἡ γυναῖκα προσέχει ὀλιγώτερον εἰς ὅ,τι τῆς δίνου
καὶ περισσότερον εἰς ἐκεῖνο ποῦ δὲν ἔλαβον αἱ ἄλλαι.

Ἡ φίλια ἀνδρὸς πρὸς γυναῖκα κρύπτει πάντα ὄλην
ἐπιθυμίαν ἢ φίλια γυναικὸς πρὸς τὸν ἄνδρα εἶνε ὁ
ἕως ὁ ἔλθων προόρως.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Εἰ τὴν πρώτην φθινοπωρινὴν πνοὴ γεννήθηκε ἡ κόρη ἡ ὠμορφὴ μὲ τὰ μεγάλα μάτια της τὰ γαλανά.

Καὶ ἡ μοῖρα τοῦ καλοκαιριοῦ τὴν ὠρα ποῦφευγε, ἀφίνοντας τὴν θέσι της στὲς ἀσπρὲς ἀδελφοῦλές της, ἄκουσε κλαυθάρικες φωνές καὶ ἔχαμογέλασε.

Εἰσέδουσε τὸ χαμόγελο αὐτὸ ὡς τὴν καρδιὰ τοῦ νεογεννημένου καὶ τὴν ἐξέστανε μὲ μίαν θέρμη καλοκαιρινή, ἐνῶ γύρω της τὰ κρῶτα τοῦ χειμῶνος π' ἀρχίζαν ἐψύχραιναν τὰ μέλην του τὰ τρυφερά.

Ἐτοὶ ἐγεννήθηκεν ἡ κόρη ἡ ὠμορφὴ.

Κι' ἔτσι ἐμεγάλωσε.

Ἀχτίδες πάντα ἔριχνε μεσ' τὴν καρδιὰ της ἡ ἀγάπη τῶν γονέων της. Μὰ εἶχε φθινοπωρινὲς πνοὲς ἡ ἡσυχὴ ζωὴ ἐκεῖνη τοῦ ἀγαπημένου της σπιτιοῦ.

Πολλὲς φορὲς ἡ φτώχεια τὸ ἐμάστιζε, μὰ πάντοτε νικητρία ἡ Ἀγάπη ἡ παντοδύναμη δύναμωνε τὲς μεγάλες καὶ εὐγενικὲς ψυχές, ποῦ ἐδοῦλεναν παντοτεινὰ γιὰ μίαν ζωὴν ἀγνήν καὶ ὑπερήφανν.

Ἡ κόρη ἐμεγάλωσε καὶ ἡ ὠμορφιά ποῦ τὴν ἐτεχνοδοῦλεψεν ἡ Ἀγάπη ἡ αἰώνια, θρονισθηκε στὴν τρυφερὴ ψυφὴ της καὶ καθρεφτίσθηκε στὴν ἄοδον μορφὴ.

Ποτὲ δὲν συλλογίσθηκε τὸ μέλλον.

Εὐχαριστημένη μὲ τὸ παρὸν, ἐνεθυμεῖτο τὲς χαρὲς τῶν περασμένων ἡμερῶν καὶ εὐθυμν ὄαν πεταλοῦδα ἀναζητοῦσε νὰ ροφήσῃ κάθε μίαν χαρὰ ἀπὸ τὰ ὠμορφα λουλουδία τῆς παιδικῆς ζωῆς.

Μὰ ἴλυε ὠρα ποῦ συνέβησε τὸ μέτωπο τὸ ἡρεμο.

Μίαν σκέψις γιὰ τὲς ἡμέρες ποῦ περνοῦν. ἐπέρασε ἀπ' τὸ ἀμέριμνὸ της κεφαλάκι καὶ τὸ ἐτίραξε. Κι' ἤρχισε νὰ βλέπῃ τότε καθαρότερα τὴ ζωὴ, πῶς κυλᾶ μεσ' στὸ πτωχικὸ σπιτί των καὶ πῶς 'ε τὰ ἄλλα τὰ γειτονικά.

Καὶ ἤρχισε νὰ βλέπῃ καθαρότερα τὸν κόσμον καὶ τὴν ψεύτικη ζωὴ.

Ἐννοιωσε πῶς ἔστεκε ἀνάμεσα σὲ δύο μεγάλους κόσμους καὶ πῶς ἔπρεπε νὰ ζήσει μέσα στὸν ἕνα ἀπ' αὐτοὺς.

Δυὸ δρόμοι ἄνοιγαν στὰ μάτια της ἐμπρός. Ὁ ἕνας ὁ τρελλὸς τῆς ψεύτικης χαρῆς, τῆς καλοπέρασης, στρωμένος μὲ λουλουδα λογιῶν λογιῶν, ποῦ δὲν εἶχαν τὲς ρίζες των βαθεῖες.

Ὁ δεῦτερος, μεγάλος, ἡρεμος, τῆς ἀληθινῆς Ἀγάπης καὶ τῶν Ἰδανικῶν ποῦ γύρω γύρω ἀνθίζαν τὰ λουλουδα αἱματηρά, μὰ αἰώνια στολίδια μίς ἡσυχνης καὶ εὐγενικῆς ψυχῆς, ποῦ πάντα πῆγαινε πρὸς τὰ ψηλά καὶ ἐπλησίαζεν ὀλοένα 'ε τὰ οὐράνια.....

Καὶ τῆς ἐφαίνετο ν' ἀκούη ἀπὸ τὸν ἕνα δρόμο ὀλότρελλα τραγουδία, ὄαν ἕνα ἀλλαλαγμὸ χιλίων φωνῶν καὶ ὄργάνων ποῦ ἀντηχοῦσε στὴν ψυχὴ καὶ τὴν συγκινοῦσε, ἐνῶ ἀπὸ τὸν ἄλλον ὄαν μίαν προσευχὴ ἠκούετο καὶ ἕνας ὕμνος μν-

στικός πρὸς τὸν Οὐράνιον θεμελιωτὴν τοῦ καθενὸς ὄραίου, ὕψηλοῦ καὶ εὐγενικοῦ.

Κι' ἐνῶ ἡ μουσικὴ ἡ πρώτη ἔκαμνε τὴν Πίστι νὰ κλονίζεται, ἡ ἄλλη ἔστερέωνε τὰ θεμέλια της πρὸ βαθεῖα καὶ στὴν ψυχὴ βαθύτερα ἀντηχοῦσε.

Κι' ἡ κόρη ἡ ὠμορφὴ ἐκύτταζε μὲ ρεμβασμὸ τοὺς δρόμους τοὺς μεγάλους.

Ἡ ψυχούλα της ὄαν πεταλοῦδα ἴθελε νὰ γλυκαθῆ ἀπ' ὄλα τὰ λουλουδία ποῦ ἀνθίζαν ἐμπρός της..... Μὰ μίαν ἀόριστη καὶ ξεχωριστὴ εὐωδία τὴν ἔσυρε στὸ δρόμο τῆς Ἀγάπης.....

Κι' ἔξαφνα εἶδε νὰ διαβαίνουν ὄαν αἰθέριες αἱ πάναγκες μορφὲς ἐκεῖνων, ποῦ τὴν ἔθρεψαν καὶ τὴν ἐμεγάλωσαν μὲ τὴν ἀγγελικὴν των καλωσύνην.

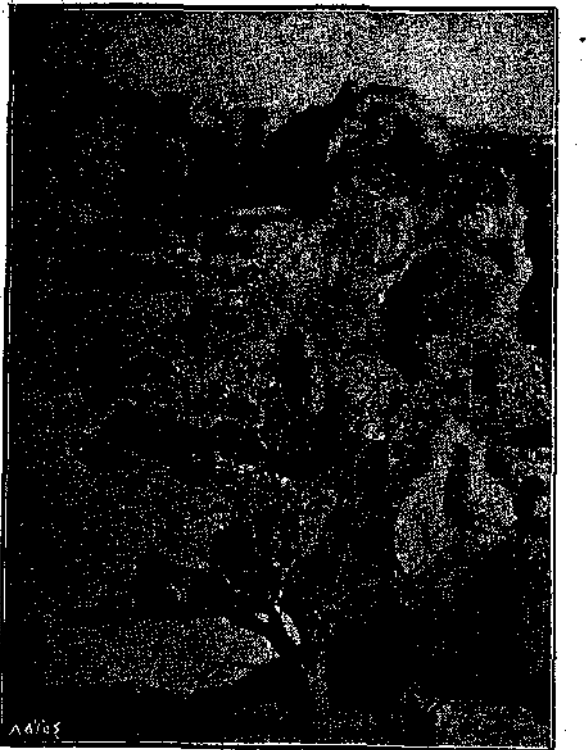
Ἐβάδιζαν συντροφικὰ καὶ ἐπερυγίζαν πρὸς τὰ οὐράνια.....

Ἐλθμονήθηκαν εὐθύς τὰ εὐθυμα τραγουδία καὶ τὰ λουλουδα τῆς πρόσκαιρης ζωῆς....

Ὁ κόσμος ὁ εὐγενικὸς στολίσθηκε καὶ μ' ἄλλν μίαν ἀγνήν ψυχὴν καὶ τὸ ὀλοδοστρο παλάτι τῆς ἀληθινῆς Ἀγάπης ἐστερεώθηκε μὲ ἕνα στυλοπερισσότερο τεχνοδοκαλισμένο μὲ τὰ ὠμορφα Ἰδανικά.....

ΜΥΡΣΙΝΗ

ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ

Ἡ εἰκὼν παριστᾶ τμήμα τῆς πόλεως Μονεμβασίας τὸ ὑπὸ τὴν εἰσοδὸν τοῦ φρουριοῦ. Δεξιὰ φαίνεται ὁ τροῖλος τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Κατὰ τὸ πρῶτον καίτοι ὁ περίφημος ναὸς τοῦ Ἐλκομένου, ὅπου ἐτάχθη θαυμασία εἰκὼν Βυζαντινοταλικῆς τέχνης (ἐποχῆ Ἀναγεννήσεως) παριστάνουσα τὸν Χριστὸν ἐν πορφύρᾳ μὲ τὸν ἀκάνθινον στέφανον περὶ τὸ κράνιον καὶ τὸν κάλαμον ἐν τῇ δεξιᾷ. Ἀνωθεν φαίνονται αἱ ἐπάλλξεις τοῦ φρουριοῦ, δεξιᾷ δὲ ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Σοφίας.

ΤΟ ΕΝ ΓΕΝΕΥΗ ΣΤ. ΔΙΕΘΝΕΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ

Γενεύη, τῆς ὁποίας αἱ φυσικαὶ καλλοναὶ ἀμιλλῶνται πρὸς τὰς τεχνικὰς καὶ περὶ ἧς εὐφραδῆς καὶ γλυκῆς ἀγορητῆς ὁ κ. Patini καθηγητῆς τοῦ πανεπιστημίου τῆς Νεαπόλεως

καὶ μέλος τοῦ Συνεδρίου παρέβαλεν εἰς τὸ τελευταῖον ἀποχαιρετιστήριον γεῦμα ἐν τῷ δάσει τῶν λεγομένων Ζώντων ὑδάτων, πρὸς τὴν Νεάπολιν, ἣτις ὡς ἔλεγε θὰ μετετρέπετο εἰς ἐπίγειον Παράδεισον, ἐὰν αἱ καλλοναὶ τῆς μετεφέροντο εἰς τὴν περηνμισμένην πατρίδα του, ἡ πόλις αὕτη σήμερον κατέστη τὸ ἀναμφισβήτητον κέντρον τῶν λογίων, τῶν ἐπιστημόνων τῶν ἐξεχόντων προσώπων εἴτε εἰς τὰ γράμματα, εἴτε εἰς τὰς τέχνας, εἴτε εἰς τὸ ἐμπόριον. Τὸ ἐν συνέδριον διαδέχεται τὸ ἕτερον, ἡ μία ἐορτὴ τὴν ἄλλην καὶ ὁ εἰς διαγωνισμὸς ὁ ἑθνικὸς, τὸν διεθνή. Τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ ἐν τῷ μέσῳ εὐνοχωροτάτου κήπου κείμενον, γογγύζει ἐκ τῶν ἀπειρῶν συνεδρίων εἴτε τοπικῶν, εἴτε διεθνῶν.

Δὲν εἶχον εἰσέτι οἱ κάτοικοι λησμονήσῃ τὴν συγκεντρώσασαν ἕξ ὄλων τῶν Πανεπιστημίων τῶν πέντε ἡπείρων λογίους καὶ σοφούς, ἐπὶ τῇ ἰωβιλαίῳ ἐορτῇ τοῦ Πανεπιστημίου, προσέρχονται νέοι καὶ νέα διὰ τὰ θερινὰ μαθήματα πρὸς ἀσκήσιν εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν, ἣν διδάσκουσιν εἰς τὰς ἐαυτῶν πατρίδας τούτων δὲ διακοκόντων συγκαλεῖται τὸ προαποφασισθὲν ἤδη κατὰ τὸ τελευταῖον πέμπτον διεθνὲς συνέδριον ἐν Ρώμῃ ἕκτον διεθνὲς ψυχολογικὸν συνέδριον εὐθὺς δὲ μετὰ τὴν λήξιν αὐτοῦ ἡ πόλις πυρετωδῶς παρασκευάζεται διὰ τοὺς μεγάλους διεθνεῖς μουσικὸς ἀγῶνας, εἰς οὓς προσέρχονται περὶ τὰ 250 σωματεῖα, τρισχίλια δὲ μέλη συμμετέχουσι, ἡ δὲ πόλις ἐπὶ ἑβδομάδα πλέει ἐν τῷ ὕψει τῆς μουσικῆς. Δι' ὃ πάντῃ δικαίως εἰς τὸ προτελευταῖον γεῦμα τὸ εἰς ἡμᾶς παρετεθὲν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς πόλεως τῆς Γενεύης ὁ ἀντιπροσωπεύων τὴν πόλιν κ. J. J. Schmeider εἰς τὴν θεομένην αὐτοῦ πρόποσιν σεμννόμενος ὀνομάζει αὐτὴν πρόσωπον προνομιοῦχον καὶ ὡς ἄλλος Περικλῆς πλέκων τὸ ἐγκώμιον αὐτῆς λέγει διδέχεται τοὺς πάντας ὡς ἀδελφούς μετὰ τῆς αὐτῆς εὐμενείας, κεκτημένη καὶ ἐγκλείουσα εἰς τοὺς κόλπους τῆς πάντα τὰ ἀναγκαῖα δι' ἕκαστον στοιχεῖα.

Τὸ ψυχολογικὸν συνέδριον ὅπερ ἐγένετο ἐν αὐτῇ ἀρχομένου τοῦ Αὐγούστου ἔ. ἔ. ἀπετελεῖτο ἐκ 520 περίπου μελῶν, τῶν πλείστων ἀνδρῶν

διακρινόμενων ψυχολόγων, φιλοσόφων, παιδαγωγῶν, ἰατρῶν, θεολόγων καὶ λοιπῶν λογίων.

Ἡ πειραματικὴ ψυχολογία, ὡς γνωστὸν, εἶναι ἐπιστήμη νεωτέρα διαφέρουσα τῆς φιλοσοφικῆς ἥτις πάντα τὰ ψυχικὰ φαινόμενα ἔλυε δι' ἐσωτερικῶν κατατηρήσεων. Πρῶτος ὡς γνωστὸν ὁ πολὺς φιλόσοφος καὶ μέχρι σήμερον καθηγητῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Λειψίας κ. Wundt ἐπεχείρησε διὰ πειραμάτων νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν φυσιολογικὴν ἐπὶ τῆς ψυχολογίας, μέθοδον ἰδρύσας ἴδιον πρὸς τούτου ἐργαστήριον τῆς φυσιολογικῆς καὶ πειραματικῆς ψυχολογίας κατορθώσας οὕτω δι' ἀσφαλεστέρας ἢ πρότερον ὁδοῦ νὰ ἐγκύψῃ βαθύτερον εἰς τοὺς ψυχολογικοὺς νόμους καταρρίπτων τοὺς ὑπὸ τῶν συγχρόνων καὶ προγενεστέρων αὐτοῦ ὀρισμοὺς καὶ θέτων τὰς βάσεις τῆς νέας πειραματικῆς ψυχολογίας, δι' ἧς πᾶσαι αἱ τῆς ψυχῆς λειτουργίαι δύναται νὰ ὑπαχθῶσιν ὑπὸ ἔλεγχον. Ὁ Wundt εὗρε πολλοὺς ὁπαδοὺς, ἕξ ὧν ἄξιοι λόγου εἶναι ὁ Stumpf, ὁ πολὺς Kälber, ὁ Bessoir καὶ ἄλλοι ἕξ ὧν τινὲς ἠσχολήθησαν καὶ εἰς τὸ περὶ ὑπνωτισμοῦ ζήτημα.

Ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ διὰ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐξελέσεως τοῦ Σπένσερ ἀνάλογοι πρόοδοι ἐγένοντο ὡς καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἄλλαχού. Οὕτω ὁ Ἄγγλος Laicsek (1840), ὅστις ἠσχολήθη μεταξὺ τῶν πρώτων περὶ τὰ παθολογικὰ ψυχικὰ φαινόμενα ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ κοινωνικά, ὁ Chareot ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Perez, ὁ Ribot, ὁ Ἀμερικανὸς — διασημώτατος πάντων — William James, ὁ Δανὸς Wiffding, ὁ μελετήσας ἐμβριθέστατα τὰς μεταξὺ σώματος καὶ πνεύματος σχέσεις. Οἱ Ἴταλοὶ ὡσαύτως ὁ Vignos, Sergi, de Sanctis καὶ ἄλλοι. Ἐπίδοσιν ὡσαύτως μεγίστην καὶ ἐδωρητικωτάτην ἔλαβεν ἡ ψυχολογία τῶν παιδῶν, ζήτημα σπουδαιότατον, διότι διὰ τῶν πειραμάτων κατεδείχθη ἡ ὑπερκόπως ἡ πνευματικὴ ὡς αἰτία πολλῶν νοσημάτων καὶ καταστρεπτικῆ καὶ διὰ τὸ πνεῦμα καὶ διὰ τὸ σῶμα. Περὶ τούτου ἐγράφησαν πραγματεῖαι ἄξια λόγου ὑπὸ διαπρεπῶν ψυχολόγων (Gross, Ament, James, Warnen, Ribot, Decroly καὶ ἄλλων). Ὁσαύτως ἰακὴν ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἡ νεωτέρα ψυχολογία εἰς τὴν τῶν ζῴων ἐρευναν (σπουδαιότατος ὁ Mergar).

Σήμερον ἡ νεωτέρα αὕτη ψυχολογία κατήγαγεν ἀληθῆ θρίαμβον καὶ ἀναπτύσσεται διὰ τῶν πειραμάτων καὶ παρατηρήσεων καθ' ἑκάστην πάντα σχεδὸν τὰ Πανεπιστήμια καθιέρωσαν ἔ

1). Ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ ὁ κ. Γρατσιάνος μετέφρασε ἐσχάτως ἑλληνιστὶ ἀξιόλογον ἔργον τοῦ κ. Guido Villa οὕτως: τὴν ἀνάγνωσιν συνιστῶμεν τοῖς ἐνδιαφερομένοις. Ἐκδότης Ἰωάννης Κολλάρος.

δραν μετὰ ἐργαστηρίων, αἵτινα ἔχουσιν ἰδίως συσκευὰς ἀξιολόγους, διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἰδία. Διὰ τῶν πέντε προηγουμένων διεθνῶν συνεδρίων, ἕξ ὧν τὸ πρῶτον γενόμενον ἐν Παρισίοις τὸ 1889, ἦτο μᾶλλον φυσιολογικόν, συνεζητήθησαν πλείστα ζητήματα ἄξια λόγου, ἕξ ὧν ἐγένετο καταφανὴς ἡ πρόοδος τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Ἐν Γενεύῃ τὸ πρῶτον εἰσήγαγεν τὸ μάθημα τούτου ὁ κ. Flournoy ὁ πρόεδρος τοῦ νῦν ἕκτου Συνεδρίου, διορισθεὶς τὸ 1891 καθηγητῆς, κατὰ δὲ τὸ παρελθὸν ἔτος ὡσαύτως καὶ δευτερός καθηγητῆς διορισθὴ ὁ κ. Claparède ὁ καὶ διευθυντῆς τοῦ ἐργαστηρίου. Ὁ πρόεδρος τοῦ συνεδρίου κ. Flournoy ἀνὴρ ἐμβριθέστατος καὶ ἐγκρατῆς τῆς νέας ἐπιστήμης; παρεσκεύασε καὶ διηύθυνε λίαν ἐπιτυχῶς μετὰ τῶν λοιπῶν συναδέλφων τὸ Συνέδριον. Ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προεδρείαν τοῦ κ. Rosier συμβούλου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ κ. Claparède γραμματέως, τοῦ εὐγενεστάτου κ. L. Cellerier ταμίου, παρεσκευάσθη ἑκθεσις ὀργάνων (δυναμομέτρων, σφυγμοχορονογράφων, σφυγμοκαρδιογράφων, πολυγράφων, χρονομέτρων, χρονογράφων κτλ.) τῶν μᾶλλον ἀξιολόγων οἰκῶν τῶν Παρισίων (Taineurier) τῆς Βέρνης (Schaefer) τοῦ Βερολίνου (Zimmermann). Ὁσαύτως ἑκθεσις βιβλίων καὶ περιοδικῶν παιδαγωγικῶν καὶ ψυχολογικῶν διάφορων βιβλιοπωλείων. Ἐκείνο ὅμως ὅπερ τὰ μάλιστα ἐκίνει τὴν προσοχὴν τοῦ ἐπισκεπτῆ τοῦ ἤ Σχολικῆ ἐκθεσεῖς τῶν ἀμελῶν καὶ ἀνισορροπῶν παιδῶν εἴτε σωματικῶς εἴτε

μνημονικῶς, ἐργασία ἦν θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐβλεπον τελουμένην ὑφ ὄλων τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἡμῶν, παρασκευὴν ὄλων τῶν ἀντικειμένων δι' ὧν αἰσθητῆ καὶ ἀντιληπτῆ γίνεται ἡ διδασκαλία εἰς τοὺς παῖδας. Διὰ τῆς αὐτῆς ἐργασίας πᾶντι πλέον ὁ παῖς νὰ βασανίζεται καὶ ἀναπτύσσων τὰς αἰσθήσεις ἀγαπᾷ νὰ ἐργάζεται κινεῖται οὕτω τὸ διαφέρον καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἡ αὐτενέργεια τοῦ παιδός, εἶδος Φροεβιλιανῆς μεθόδου ἐπευξημένης, τελειοποιημένης. Πρόδοτον μεγίστην παρατηρεῖ τις εἰς παιδία ὀκταετῆ, δεκαετῆ εἰς τὴν ἰχνογραφίαν, διότι ὀλόκληρον ἱστορίαν τὴν περιγράφουσιν ἐν τῷ τετραδίῳ διὰ ἰχνογραφημάτων. Ἡ μέθοδος αὕτη σήμερον εὐρίσκεται ἐν τοῖς σχολείοις τῶν πεπολιτισμένων λαῶν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν μάλιστα εἰς τὰς κατωτέρας τρεῖς τάξεις ἐξωβέλσιαν πάντα σχεδὸν τὰ μαθήματα ὁ δὲ μικρὸς παῖς ὀδηγεῖται εἰς τὰς ἐξοχὰς ἐνθα φυσικῶς ἀναπτύσσεται, καὶ ἐκεῖ τῇ ὀδηγίᾳ τοῦ διδασκάλου διδάσκειται μόνον νὰ παρατηρῆ κατ' ἀρχὰς καὶ εἶτα νὰ ἰχνογραφή τὰ ἐξετασθέντα.

Εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐργασίας μέγας ἐπιτυχὸς ὀφείλεται εἰς τὸν καθηγητὴν Βέλγον κ. Decroly, ὅστις μετὰ πολλῆς μεθοδικότητος τὸ περὶ κατατάξεως ψυχ. παιδαγωγικῆς τῶν σχολικῶν ἀνισορροπιῶν ἀνέπτυξε.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

Ι. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

* ΣΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ *

CAMILLE LEMONNIER

ΥΡΙΑΚΙΣ τὸ ὄνομα τοῦ Καμίλλου Lemonnier ἐτέθη παραπλευρῶς τοῦ ὀνόματος τοῦ Rubens καὶ τοῦ Jordaens.

Γονιμότης ἀνεξάντητος, ἐκχείλιος δημιουργικῆς δράσεως, μεγαλοπρεπὴς διδασκάλων καὶ τοῦ Δεμοννιέ. Ὁ δὲ Zola, εἶνε πρὸ παντὸς λυρικὸς. Ὁ «Ἀνθρωποθήρας» (Harpechair), καυστικὸν ποίημα τῶν ἐργατῶν τοῦ ἐλασματοποιείου, συγγενεῖς στενώτατα πρὸς τὸ «Terminal» τὸ «Τέλος τῶν Ἀστίων», συνθετικὴ ἱστορία καὶ ἀδυσωπῆτος ἀναπαραστατικὴ τῆς πρὸς διαφορὰν τάσεως μᾶς οἰκογενείας, φαίνεται εἰσερχόμενον εἰς τὴν σειράν τῶν Rougon-Macquart. Αἱ «Κρεαθῆκαι» προηγήθησαν τῆς «Διαλύσεως τῶν πάγων» καὶ ἔμειναν διὰ τὴν μαγειρίαν τοῦ χρώματος ὑπέροχοι ἐν τῇ γαλλικῇ μυθιστορίᾳ. Ὁ «Ἀδάμ καὶ Ἔδνα» ὅπου ἀνευρίσκωμεν τὸ «Σφάλμα τοῦ ἀββᾶ Mouton» εἶνε εἰς ὕμνον τοῦ πανθεισμοῦ καὶ τοῦ ἐρωτός. Ὁ «Θάνατος», ἐπικὴ ζωγραφία τῶν αἰμοχαρῶν ἐνοστίκτων, αἵτινα ἐργάζονται εἰς τὸ βάθος τῶν σκοτεινῶν ψυχῶν, εἶνε ἐν ὄραμα νυκτερινῆς θυέλλης. «Εἰς ἄρρη», ὁποδὴ παλλομένη ἐκ πρωτοτόνων συναι-

σθημάτων, εἶνε μία διαρκῆς φωνὴ παθητικῆς ἐμπνεύσεως.

Παντοῦ καὶ πάντοτε, ἀκόμη καὶ ἐν τῷ σκότει, ἀκόμη καὶ ἐν τῇ φρίκῃ, θριαμβεῖ τὸ πάθος τῆς δυνάμεως, τοῦ χρώματος καὶ τῆς κινήσεως.

Ἐν τῇ ἀφθόνῳ ταύτῃ καὶ ὀγκωδῇ παραγωγῇ δὲν θὰ ἀπαιτήσῃ ἀναμφιβόλως νὰ θαυμάσω ὅλα τὰ ἔργα του ἀδιακρίτως. Ὑπάρχουσι τοιαῦτα σελίδες τοῦ Δεμοννιέ, τοιαῦτα βιβλία ἀκόμη, τὰ ὁποῖα ἐκουσίως θὰ ἐθυσίαζον.

Ἄλλ' ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Δεμοννιέ, τῷ τόσῳ ἀφθόνῳ καὶ ποικίλῳ, τοῦ μυθιστοριογράφου, διηγηματογράφου καὶ τεχνοκρίτου γνωρίζω τόσα σημεῖα ἄξια ἀνεπιφύλακτου θαυμασμοῦ. Ὅταν ἀνακαλεῖ τὸ δροσερὸν μυστήριον τῆς καρδίας τοῦ Λάσου; ὅταν χαράσῃ μετὰ τὴν λεπτὴν καὶ συγγινοῦσαν χάριν ἐνός; Ἀλφόνσου Daudet, τὴν σεμνὴν καὶ γλυκεῖαν εἰκόνα τῆς Θερεσίας Monique; ὅταν ἐξέλίσσῃ πέριξ τοῦ ναοῦ Saint - Walburge, ἐν Fines, τὰς ψαλοῦσας λιτανείας; ὅταν κόμῃ τὸν ἄνεμον νὰ φυσῇ εἰς τὰς ἀτέργεας τῶν μύλων; ὅταν, τέλος, ἀνυψούμενος εἰς μίαν ὑψηλὴν καὶ εὐρεῖαν ἀντίληψιν τοῦ κόσμου, μᾶς ζωγραφίσῃ, ἐν τῷ Petit Homme de Dieu, ἐν τῷ «l'Arche», ἢ ἐν τῷ «Comme va le tuisseau», τὸ γόρτον τῆς χλόης; εἰς τὸ ὁποῖον κάλλεται ἡ καθολικὴ ζωὴ, τὴν ἀκαταμάχητον καταφέρειαν τοῦ πεπορμένου, τὰ δυστυχεῖ ὄντα καὶ ἀήνοχα καὶ φρικώδη ἐπὶ τῶν ὁποίων περὶ τὸ μέγα ἐνεργητικὸν τῆς Ἀθανασίας, μᾶς δίδει τὸ συναίσθημα μᾶς τέχνης συνθέτου, ἄλλοτε ἰσχυρᾶς καὶ ρωμαλέας καὶ ἄλλοτε δυσνοήτου καὶ κεκαλυμμένης.

Εἰς τὸ ὕψος θὰ ἐπεθύμει τις ἐνίοτε ὀλιγοτέραν δα-

Chiaradia.

Ο άνδρας του Βίκτωρος Έμμανουήλ Β'.

ψύλαιαν, μίαν αναζήτησιν ολιγώτερον παράφορον εις την καινοτομίαν των λέξεων, μίαν αυστηροτέραν επίβλεψιν της συντάξεως και της μεταφοράς. Άλλ' ό κ. Κάμλλος Δεμοντιέ μᾶς ἐνεπιστεύθη εις ένα πρόσφατον τόμον περί της «Βελγικής ζωής» όποία βασανός ήτο δι' αυτόν από της παιδικής ηλικίας ή γραφή. Μᾶς εἶπεν ότι νεώτατος ἐπεδόθη εις την μελέτην των λέξεων, εις γυμνάσια εὐστροφίας, όπως ό κλειδοκυμβαλιστής ἐπὶ των κλήκτρων, διὰ νά διαπλάσῃ άοριστως διὰ νέων χρωματισμών την άρχικὴν ιδέαν του θεματού του. Τοιουτοτρόπως απέβη άριστοτέχνης του στίχου, ή, όπως εἶπεν ό Λέων C'ade!, δαμαστής των φωνηέντων. Ίσως ἐνίοτε ἐλησμόνησεν, ιδίαι εις τα πρώτα έργα του, ότι ή τέχνη των μεγάλων συγγραφέων δέν συνίσταται εις την σπατάλην και όχι συχνάκις επίσης δημιουργείται διὰ της περιοχής και της οικονομίας.

Αδιάφορον ἐν τούτοις, εἶνε διδάσκαλος ή, ώς λέγομεν οικειότερον ἐν Παρισίοις, μαίτη. Ἐκείνο όπερ προτιμῶ ἐν αὐτῷ ἄλλως τε, όπως εις όλους τους Βέλγους συγγραφείς, και όπερ εις τους όφθαλμούς μου διαπιστώνει πληρέστερον την ισχυράν του προσωπικότητα, εἶνε ότι δημιουργεῖ τῇ βοηθείᾳ στοιχείων, τά όποία δανείζεται ἐκ των ἔθνικων του κεφαλαίων. Ο γνήσιος χαρακτήρ του ἐκδηλοῦται σαφέστατα όταν καθήμενος εις την Πυλῆν, μέσφ των κινῶν, γαλῶν και ὀρνίθων του περιγράφει ἐν τῷ θαυμασίῳ βιβλίῳ του περί Βελγίου, τὸν ήρωϊσμόν των Βελγικῶν πόλεων, την καλλονήν των ἔξοχῶν, ή όταν μᾶς δεικνύει τὸν Dries, τό ἀληθές τέκνον μᾶς φυλῆς ὑπομονητικῆς και ἐπιμόνου, αἰσθανόμενον την ψυχὴν των Φλανδρῶν ανερχομένην ἐν αὐτῷ ἐκ του γηραιῷ ἱεροῦ χόρτου. «Οἱ μικροὶ μύλοι ἐγύριζον, τά πλοία ἐπλεον πρός την θάλασσαν, ό σίτος ἀνυψοῦτο, οἱ παλαιοὶ κώδωνες ἐπαίζον ἐντός της σκοπιάς. Ἀναμφιβόλως ήτο ή μήτηρ Φλανδρία, ή όποία με μίαν νεότητα πάντοτε θαλεράν, ἐμψύχει τά ἔσρατά της».

Μετάφρασις Νικόδημο

RAYMOND POINCARÉ

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΥ Β'.

ΤΕΡΑΣΤΙΟΝ μνημειον πρόκειται νά ἀνεγερθῆ εις τὸν Βίκτωρα Έμμανουήλ τὸν Β' ἐν Ρώμῃ.

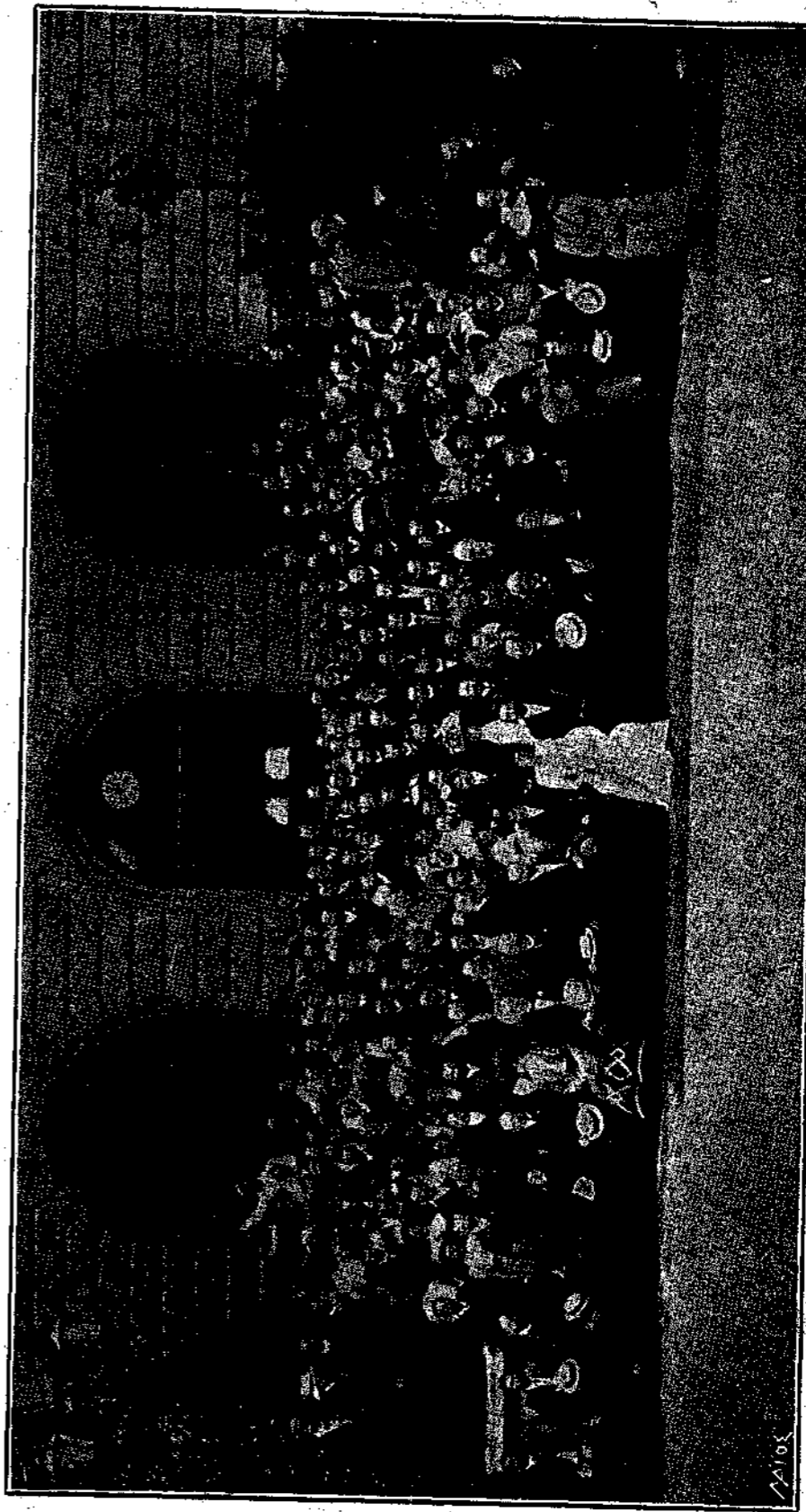
Τό μνημειον, όρειχάλκινον, ἀποτελεῖται ἐκ δύο μεγάλων μερῶν: του ἀγάλματος και του βάθρου, όπερ σχηματίζει μεγαλοπρεπή ἀρχιτεκτονικὴν, τό όποιον ό ἀρχιτέκτων κ. Saccorri ἀνόμασεν «Βωμόν της Πατρίδος». Τό μνημειον ἀνεγείρεται εις τό βάθος της Πλατείας της Βενετίας. Τό μικρόν Ἀνάκτορον της Βενετίας τό όποιον ἀνήκει εις την Αὐστρίαν και ήγοράσθη υπό της Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως, θά καταδαφισθῆ. Ἡ πρόσοψις θά μείνῃ ἐλευθέρη μέχρι της πλατείας του Λαού, κειμένης δύο χιλίόμετρα ἀπέναντι του μνημείου.

Τό ἄγαλμα παριστᾶ ἐφιππον τὸν βασιλέα. ἔχει ὕψος 12 μέτρων. Ἦτο ἀδύνατον νά ληφθῆ ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του καλλιτέχνου φωτογραφία του συνόλου, ἐνεκα του ὑπερβολικοῦ μεγέθους.

Τό μήκος του ἵππου ἀπό του στήθους μέχρι της άρχῆς της οὐράς εἶνε 8 μέτρων. Τό βάρος του ἀγάλματος εἶνε 50 τόννων και ἐχρηάσθη ὕλκινον 170 τηλεβόλων του τύπου του 1895 διὰ την τῆξιν.

Τό μέγα τούτο καλλιτεχνικόν μνημειον εἶνε ἔργον του Ἰταλοῦ γλύπτου Chiaradia, τό όποιον ἐπλάσε πρὸ τεσσάρων ἐτῶν. Ἡ τῆξις ἐγένετο πρὸ διετίας εις τό ἐργαστήριον του κ. Bastianelli, όστις ἔσχε περιέργον, όσφ και εὐφυᾶ ἐμπνευσιν. Μετά την ἐσχάτως γενομένην ἐπίσκεψιν του Βασιλέως της Ἰταλίας εις τό ἐργαστήριον, προσέφερε εις τους μηχανικούς και καλλιτέχνας ότινες συνειργάσθησαν τιμητικόν γέσμα. Καί τους ἐκάλεσε περίξ μᾶς κοινῆς τραπέζης ἐντός της κοιλίας του ἵππου, όθεν ἔλαβε και φωτογραφίας του ἔργου. Οἱ κεκλημένοι ἀνήρχοντο εις 26 ἄτομα.

Ἐν τῇ εἰκόνι ἣν δημοσιεύομεν ἐκ φωτογραφίας σταλείσης ἡμῖν υπό του καλλιτέχνου φαίνεται τό ἄνω μέρος του ἀγάλματος, εις τὸν ὅμιον του όποίου ἴσται τό ὀ γλύπτης του μεγάλου τούτου ἔργου κ. Chiaradia.

Τὰ μέλη του ἐν Γενεύῃ Ψυχολογικοῦ συνεδρίου.

Δεξιά εις τὴν κάτω πρῶτην γραμμὴν ή ἀποστέλλει Cellerier, 2) ὁ Βέλγος κ. Dectoly, 3) ὁ Ἄμερικ. κ. Prince, 4) ὁ πολὺς Δαυίδς Hoffding, 5) ὁ Ἰταλὸς κ. De Sanctis, 6) Ἄγγλις δημοσιογράφος, 7) ὁ Γερμανὸς κ. Dessoir. Ὁ πρόεδρος ἀριστερὰ ὁ Τούρκος Πρόξενος και μετ' αὐτὸν ὁ γραμματεὺς του Συνεδρίου κ. Claparède.

* ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ *

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ

ΕΙΣ ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἀριστερῶς εἰργάσθησαν πρὸς διάδοσιν τῆς καλλιτεχνίας καὶ πρὸς μόρφωσιν τῶν τεχνιτῶν, ἦτο καὶ ὁ Ἰωάννης Καλοσγούρος, ὅστις ἐγεννήθη, ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1794. Ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ πατριδί ἐμαθε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα. Παιδιόθεν εἶχε δεῖξιν κλίσιν πρὸς τὰς ὠραίας Τέχνας· τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς ἰκονογραφίας καὶ ἀρχιτεκτονικῆς ἔλαβε παρὰ τὸν Ῥώσον συνταγματάρχου εὐρισκομένου ἐν Κερκύρᾳ. Ἀκολούθως, τῷ 1815, ἐνεγράφη ἐν τῇ ἐν Κερκύρᾳ ἀκαδημία τότε σχολῇ τῶν Ὁραίων Τεχνῶν, τῇ ἰδρυθείσῃ καὶ διευθυνομένῃ ὑπὸ τοῦ περιλαλήτου καλλιτέχνου Παύλου τοῦ Προσαλέντου. Μετὰ δύο ἔτη μετέβη εἰς Βενετίαν καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ὁραίων Τεχνῶν.

Τελειοποιήσας εἰς τὴν γλυπτικὴν, περιηγήθη ἰταλικὰς πόλεις διὰ τὴν μελέτησιν τὰς Πινακοθήκας καὶ τὰ Μουσεία.

Ἄμα τῇ ἐπανόδῳ εἰς τὴν πατρίδα, ἡ Κυβερνήσις ἐκτιμῶσα τὸν νέον καλλιτέχνην τὸν ἀπέστειλε εἰς τὴν Ἰθάκην διὰ τὴν ἰδρυσὴν καὶ διευθύνῃ τὴν σχολὴν τῶν Ὁραίων Τεχνῶν. Μετὰ τὴν κατάρτησιν τῆς σχολῆς ταύτης, διορίσθη γενικὸς μηχανικὸς τῶν Ἰονίων νήσων.

Κατεγίνετο εἰς ἔργα γλυπτικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς, ζωγραφικῆς. Εἰργάζετο καλὰ τὴν μινιατούρα. Εἶχε γνώσεις τῆς σιδηροχτυκτικῆς, τῆς τορνευτικῆς καὶ τῆς χωρομετρικῆς.

Τὸ σπουδαστήριόν του ἔκειτο εἰς τὸ προάστειον Καστραδῆς. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἄπλοον σπουδαστήριον διὰ τὰ ἔργασθῆ. Ἦτο ἀληθινὴ σχολὴ διδάσκουσα ὁραίας τὰς ὠραίας τέχνας καὶ δίδουσα συμβουλὰς καὶ μαθήματα εἰς τοὺς τεχνίτας, οἵτινες ἐπιθύμουν νὰ τελειοποιηθοῦν εἰς τὴν τέχνην των. Εἰς τοῦτο ἦτο ἐφάμιλλος τοῦ διδασκάλου του Προσαλέντου καὶ τοῦ ἀληθμονήτου Μαντζάρου, οἵτινες παρεῖχον ὁραίας τὴν διδασκαλίαν των εἰς τὴν νησιώτικαν καὶ εἰς τοὺς θέλοντας νὰ τελειοποιηθῶσιν. Εἰς τοῦτο ἡ Κέρκυρα εἶνα καλὸν τόπον, διότι ἔξεχοντες Κερκυραῖοι εἰργάσθησαν διὰ τὴν μόρφωσιν τοῦ τόπου καὶ διέδωσαν τὰς ὠραίας τέχνας, διὸ καὶ τὴν σήμερον διαπρέπουσιν ἀριστοὶ Κερκυραῖοι εἰς τὴν ζωγραφικὴν, μουσικὴν καὶ ἄλλας ὠραίας τέχνας.

Ὁ σύγχρονος Ἰταλὸς Ἰωσήφ Periccioli

Bozzesi, ἐν τῇ Guida storica delle isole Jonie, τυπωθεῖσα ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1835, ἱστορεῖ ὅτι τὸ σπουδαστήριον τοῦ Καλοσγούρου ἦτο ἐφοδιασμένον καλὰ ἀπὸ ἀγάλματα, προτομῆς, ἐκμαγείας καὶ ἀπὸ τὰ χροιάδη διὰ τὴν τέχνην.

Ὁ Καλοσγούρος εἰργάσθη πολὺ. Μαθητῆς ὢν ἐν Κερκύρᾳ, ἔκαμε δύο ἀνάγλυφα· τὸ μὲν μετὰ τὴν μορφὴν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, τὸ δὲ μετὰ ἕνα Σάτυρον. Ἐν Βενετίᾳ ἐξεργάσθη ὠραίαν ἐκ μαρμάρου Βάσχην, τὴν ὁποίαν ἐδώρησε τῷ διδασκάλῳ του Προσαλέντῳ, εὐγνωμοσύνης ἕνεκεν.

Ἐκ τῶν ἔργων του ἀναφέρομεν τὴν προτομὴν τῆς εὐεργετιδῆς Ἑλένης Ἀρμένη Μοσεύγου σωζομένην ἐν τῇ Δημοσίᾳ Κερκύρας, ἐκ μαρμάρου τῆς Καρράρας. Ἐκ τοῦ ἰδίου μαρμάρου ἐποίησε καὶ τὴν προτομὴν τοῦ Περωλέου. Τῷ 1824 ἐποίησε τὴν προτομὴν τοῦ δευτέρου Γυίλφορδ, ἧτις ἔκειτο πρῶτον ἐν τῷ Ἰονίῳ Πανεπιστημίῳ, ἔπειτα ἐν τῇ δημοσίᾳ βιβλιοθήκῃ Κερκύρας καὶ νῦν ἐν τῇ Ἐθνικῇ βιβλιοθήκῃ ἐν Ἀθήναις. Τῷ 1843 ἐπεργάσθη τὰ τέσσαρα ἐξ ὀρειάλου ἀνάγλυφα διὰ τὴν βῆσιν τοῦ ὀβελίσκου τοῦ ἀνεγερθέντος ἐν τῇ Σπιανάδᾳ Κερκύρας πρὸς τιμὴν τοῦ ἀριστοῦ Δούγλα. Τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα παριστώσιν ἕξ ἐνὸς ἐκάστου μέρους τὰ ἑξῆς: τὴν Κύρκωρον, τὸ οἰκόσημον τοῦ Δούγλα, διάδημα καὶ ἑλληνικὴν ἐπιγραφὴν συνταχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Χ. Φιλιτᾶ.

Προσέτι ἐποίησεν ὁ Καλοσγούρος καὶ τὴν προτομὴν τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτοῦ διδασκάλου Προσαλέντου, τὸν ὅποιον μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ζωῆς ἀνέφερεν. Εὐγνωμονῶν δὲ πρὸς τὸν διδάσκαλον τοῦτον, ἐσχέδιασε καὶ τὴν εἰκόνα του, τὴν ὁποίαν ἀπέστειλε πρὸς λιθογράφησιν εἰς Βονωνίαν καὶ ἔπειτα διένειμεν αὐτὴν δωρεὰν εἰς Κέρκυραν καὶ λοιπὰς Ἰονίους νήσους.

Σημειωτέον ὅτι ὁ Καλοσγούρος ἐν τῷ Κερκυραϊκῷ Album Ionio ἐδημοσίευσεν ἰταλίστι ὠραίαν τοῦ Προσαλέντου ψυχολογικὴν ἔξελκνισιν.

Ὁ δηθεὶς Periccioli Bozzeri γράφει ὅτι ὁ Καλοσγούρος εἶχε κάμει ἐκ γύψου καὶ φυσικοῦ μεγέθους τὴν προτομὴν τοῦ Κυβερνήτου Καποδιστρίου ἧτις ὑπερβολικὰ ὁμοιάζειν.

Ὁ φιλότιμος οὗτος καλλιτέχνης καὶ ἀριστος πολίτης ἀπέθανεν ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1878 ὑπεργηρος.

ΣΠ. ΔΕ - ΒΙΑΖΗΣ

Πῶς ἕνας ζωγράφος ἐδίωξε τοὺς διαβόλους. — Δίκη κατὰ κριτικῶν. — Ὁ Ποινικὸς νόμος καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ δημοκρατία. — Ἀποζημίωσις ἐνὸς (!) λεπτοῦ. — Ὁ Σπένσερ περὶ μελέτης καὶ σοσιαλισμοῦ. — Αἱ δύο Σονάται τοῦ Κρούτσερ. — Τὰ δάκρυα τοῦ Τολστόη. — Τὸ μυστήριον τοῦ γάμου.

Ὁ Βοναμίκος Χριστόφορος, ἦτο εἰς τῶν καλῶν Ἰταλῶν ζωγράφων τοῦ ἸΑ' αἰῶνος, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι περισσότερο ἀπὸ τὰ ἔργα του ἔκαμε πρὸς αὐτὸν ὀφθαλμῶν μίαν παραφθορὰν τοῦ ὀνόματός του τὴν ὁποίαν τοῦ ἐκόλλησαν καὶ ἡ ὁποία τὸν ἐφερον ὡς ἦρωα πολλῶν καὶ ποικίλων σκηπῶν εἰς τὸ στόμα τοῦ λαοῦ τῆς Ρώμης. Ἐν ὠραίῳ ἐπεισόδιον εἶνε καὶ τὸ ἑξῆς:

Ὁ Βοναμίκος ἤθελε πάντοτε νὰ κοιμᾶται πολὺ, ἐνθ' ὁ διδάσκαλός του εἰς τὴν ζωγραφικὴν ὁ Ἀνδρέας Τάρφης ἐσυνείθετε νὰ ἐξιστᾷ τὸν μαθητᾶν του διαρκῶς κατὰ τὰ ἑξημερώματα. Ὁ Βοναμίκος διὰ νὰ τὸν ζάμη ν' ἀφήσῃ τὰς συνήθειάς αὐτὰς ἐφρόντισε νὰ προμηθευθῇ περὶ τὰ τριάντα γύψινα ἀγάλματα παριστώοντα δαίμονας καὶ τὰ εἰσήγαγε δι' ὀπῆς κατὰ τὴν νύκτα εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ διδασκάλου, τρυπῆσας τὸ πάτωμα. Ὅταν τὸ πρῶτον ἐσηκῶντο ὁ Τάρφης κατελαμβάνετο ἀπὸ τοιοῦτον φόβον πρὸ τῶν δαιμόνων ὥστε ἔμενε μέχρι τῆς πρωίας γονυκλινῆς εἰς τὴν κλίνην του προσευχόμενος.

Τὸ πρῶτον ἐξηκολούθησεν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας μέχρι ὅτου ὁ Τάρφης ἠναγκάσθη νὰ τὸ εἶπῃ εἰς τὸν πνευματικόν του καὶ εἰς τέλος καὶ εἰς τοὺς μαθητᾶς του. Ὁ πνευματικὸς του ἠγίασε τὸ δωμάτιον, ἀλλ' οἱ διάβολοι ἐξηκολούθησαν νὰ εἰσέρχονται ἀφόβως. Τότε ὁ Βοναμίκος ἀνέλαβε νὰ σώσῃ τὸν διδάσκαλόν του καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι αὐτὰ τὰ πράγματα συμβαίνουν διότι οἱ διάβολοι ἐπινοοῦν μέγα κατ' ὄλιγον ἐκεῖ μέσα ἐπειδὴ ἔξω ζωγράφου ἄγιου καὶ δὲν ἤθελον νὰ τοὺς ἀφίσουν νὰ ἐργασθῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ μόνον κατὰ τὴν νύκτα ἠδύναντο οἱ διάβολοι νὰ ἐνεργήσουν, ἔπρεπε αὐτοὶ νὰ παύσων τὴν νυκτερινὴν ἐργασίαν διὰ νὰ σωθῶν.

Ὁ διδάσκαλός του ἐπέισθη καὶ τοιοντοτρόπως οἱ μαθηταὶ ὅλοι ἠδύναντο νὰ κοιμῶνται κἄπως περισσότερον.

Ἡ παρισινὴ «Ἐπιθεώρησις» φέρει εἰς φῶς τὴν περίφημον δίκην τὴν ὁποίαν ἤγειρεν ὁ Ἀμερικανὸς ζωγράφος Οὐίστλερ ἐναντίον τοῦ Ἄγγλου κριτικοῦ Ρουσσίν.

Κατὰ τὸ 1877 ὁ Οὐίστλερ εἶχεν ἐκθέσει μερικὸν πίνακα εἰς τὴν Κρόσβενου Γκαλλερὴν τοῦ Λονδίνου.

Ὅλοι οἱ κριτικοὶ ἐπήκουον καὶ ἐξεθείαζον τοὺς πίνακας αὐτοῦ.

Ὁ προφήτης τοῦ νέου εὐαγγελίου τοῦ κάλλου; Τῶν Ρουσσίν ὑπῆρξεν ὁ μόνος, ὁ ὅποιος κατεφέρθη ἐναντίον τοῦ ζωγράφου καὶ τὸν κατεκεραυνώσε μετὰ τὰς ἀσχηροτάτας κριτικὰς του. Ἦτο τότε ὁ Ρουσσίν ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς αισθητικῆς κριτικῆς. Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς κριτικὰς του ἔγραψεν ὅτι εἶδε νὰ παίζονται πολλὰ ἀπρεπεῖς φάροι εἰς βάρος τοῦ κοινῶν, ἀλλὰ ποτὲ ἕως τότε δὲν εἶχε φαντασθῆ ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἄνθρωπος ὁ ὅποιος νὰ ζητῇ 200 γουίνεας (5.200 φράγ.) διὸ ἐξοργισθεὶς μερικὰ χροῖματα ἐπάνα εἰς ἕνα πανί τὸ ὅποιον ἐξέθεσεν εἰς κοινὴν θέσιν.

Ὁ Οὐίστλερ ἐνήγαγε τὸν κριτικὸν ἐνοπίον τοῦ δικαστηρίου, στηρίζομενος εἰς ἐν ἄρθρον τοῦ νόμου κατὰ τὸ ὅποιον οὐδεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλῃ ἢ νὰ ὕβρισθῃ τὸν καλλιτέχνην τὸν δημιουργοῦντα ὅτι ἡ καλλιτεχνικὴ του φαντασία τὸν ἐμπνέει.

Τὸ δικαστήριον ὤρισεν ἀποζημίωσιν ἐνὸς λεπτοῦ

δῶσαν τὸ ἄδικον εἰς τὸν Ρουσσίν, ὁ ὅποιος παρεφέρθη εἰς τὴν κριτικὴν του.

Ὁ κόσμος ἐγέλασε μετὰ τὸν ζωγράφον, τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὁ πίναξ ἐπωλήθη ἀντὶ τεσσαράκοντα δύο χιλιάδων φράγκων, καὶ ἔκτοτε κοσμεῖ τὴν μεγάλην αἰθούσαν τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου.

Ὅταν κανεὶς σκέπτεται τὸ κολοσσαῖον ἔργον τοῦ Ἐρβέρτου Σπένσερ, ἐκατήσεται μανθάνων ὅτι ὁ μέγας φιλόσοφος ἀνέγνωσε σχετικῶς ἐλάχιστα. Δὲν εἶχεν ἀναγνώσει τὸν Πλάτωνα, σχεδὸν καθόλου τὸν Βάκωνα, ὄλιγους δὲ μόνον σίχους τοῦ Καντίου. Κατὰ μείζονα λόγον δὲν εἶχεν ἀνοίξει τὰ βιβλία ἄλλων ὀλιγώτερον ἐπιφανῶν φιλοσόφων.

Ὅταν κἄποιος ἐξέφρασε τὴν ἀπορίαν του διὰ τὴν ἀντιπάθειάν του αὐτὴν πρὸς τὴν μελέτην, ὁ Σπένσερ ἀπάντησε:

«Προετίμησα πάντοτε νὰ παρατηρῶ καὶ νὰ μελετῶ τὴν ζωὴν μετὰ τοὺς ἰδίους μου ὀφθαλμούς καὶ οὐχὶ διὰ μέσου τῶν ὀφθαλμῶν ἄλλων. Διὰ τοῦτο ὅταν ἐτοιμάζω τὰ βιβλία μου ἀναγινώσκω ὄλιγον καὶ σκέπτομαι πολὺ, ἐροτῶν καὶ μελετῶν ἐπὶ γεγονότων τῆς ἀντιλήψεώς μου τῶν τορινῶν».

Ὁ Σπένσερ οὐ μόνον ὁ ἴδιος δὲν ἐμελέτα, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους συνεβούλευεν ὁμοίως, ἦτο δὲ ἀνεκδιάνει ἐχθρὸς τῶν λαϊκῶν βιβλιοθηκῶν.

Δὲν ἐπιδοκιμάζω τὰς λαϊκὰς βιβλιοθήκας, ἔλεγεν, ὅπως δὲν ἐπιδοκιμάζω καὶ τοὺς δωρεὰν φουρῶνους. Εἶνε καὶ αὐτὰ ἐκδήλωσις σοσιαλισμοῦ καὶ ἐγὼ ἀποστρέφομαι βαθεῶς τὸν σοσιαλισμὸν εἰς ὅλας τὰς μορφὰς του».

Πῶς ἐγράφη ἡ «Σονάτα τοῦ Κρούτσερ», τὸ μέγα ἔργον τοῦ Τολστόη;

Μὰς τὸ ἀποκαλύπτει τώρα ἡ Ναδίνα Χέλμιτς μίαν μορφωμένην ρωσίσ φιλῆ τοῦ συγγραφέως εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά της τὰ δημοσιευόμενα εἰς τὴν «Γερμανικὴν Ἐπιθεώρησιν».

Ἡ Χέλμιτς ἦτις εἶνε καὶ κλειδοκνυβαλιστρία ἔλαβε πολλὰς ἐνκαιρίας νὰ παίξῃ πρὸ τοῦ Τολστόη, καὶ ὁμολογεῖ ὅτι σπανιώτατα εἶδεν ἀκροατὴν πλέον προσεκτικόν.

Κατὰ τὰς ἐκτελέσεις της ὁ Τολστόη ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐλησμένει τὸν ἑαυτὸν του καὶ ὄλον τὸ περιβάλλον, τὸ δὲ πρόσωπόν του ἐλάμβανεν ἐκάστοτε ἐκφρασιν ἀνάλογον τῆς μορφῆς τοῦ παιζομένου τετραχίου.

Εἰς τὰ παθητικώτερα μέρη ἤρχισαν νὰ ῥέουν ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ του δάκρυα, ἐν τούτοις δὲν ἤθελε νὰ φανερώσῃ ὅτι τοῦτο ὄφειλετο εἰς συγκίνησιν.

Τοῦτο ἐγένετο πάντοτε ὁσάκις ἤκουε τὴν Χέλμιτς παίζουσαν ἐπὶ τοῦ κλειδοκνυβάλλου.

Μίαν ἡμέραν τὴν παρεκάλεσε νὰ παίξῃ μετὰ νέου τινὸς Πολωνοῦ βιολιστοῦ τὴν περίφημον «Σονάταν τοῦ Κρούτσερ» τοῦ Μπετόβεν. Ἄμα ἤρχισεν ἡ ἐκτέλεσις, ἐφάνη ἡ καταφανὴς συγκίνησις τοῦ Τολστόη. Δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του. Ἐξαφνα ἠγέρθη καὶ χωρὶς νὰ ζητήσῃ συγγνώμην ἀπὸ τοὺς παρευρισκομένους, ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἔμεινε ἐκεῖ μέχρι πρωίας.

Ἐγράψε τὴν ἰδίαν του «Σονάταν τοῦ Κρούτσερ», τὸ ἀθάνατον ἔργον του.

Εἰς ἐρασιτέχνης παρατηρῶν τὰ «Ἐπτά Μυστήρια», τὸ περίφημον ζωγραφικόν ἔργον τοῦ Πουσσέν εἶπε:

— Βλέπω ὅτι εἶνε δύσκολον νὰ κἀμῃ κανεὶς ἕνα καλὸν γάμον, ἀκόμη καὶ εἰς τὴν ζωγραφικὴν.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ο ΑΝΑΡΙΑΣ ΤΟΥ ΣΑΡΔΟΥ.

Όλιγον πριν η αποθήκη ο μέγας Γάλλος δραματουργός Σαρδού, περιεπάτει μετά τινος φίλου του εις την πλατείαν την υπάρχουσαν πρό της εκκλησίας της Αγίας Μαγδαληνής, όπου ως γνωστόν εδρiscεται το άγαλμα του Ίουλίου Σίμωνος, απέναντι δε αυτού έν μικρόν αναβρυτήριο.

«Α! ελεεν ο Σαρδού, δέν γνωρίζει κανείς τί να εβη δι' αυτού; τούς άνθρώπους. Άδύνατον να ευρεθί άσχημότερος άνδρας, όπως αυτός, που άποθαναίξει τον μέγαν πολιτικόν. Γνωρίζετε, προσθέτει στραφείς προς τον φίλον του, ότι διά να τοποθετήσουν τον άνδριάντα αυτόν ήναγκάσθησαν να αφαιρέσουν έν ώραιον αναβρυτήριο σάν και αυτό έκεί κάτω. Δυστυχισμένο Παρίσι τί άμαρτία; που έχεις! Δέν είνε παράξενον έπειτα από όλίγους μήνας, να αφαιρέσουν και το άλλο αναβρυτήριο διά να τοποθετήσουν κανένα άλλον άνδριάντα να δείχη τη άσχημο μούτρον καμμά; συγχρόνου έπισημότητος;»

Και όμως τώρα το Δημοτικόν Συμβούλιον των Παρισίων προς ένδειξιν τιμής προς το μέγα τέκνον της Γαλλίας, ένήφισε την τοποθέτησιν του άνδριάντος του Σαρδού, ακριβώς εις το μέρος του άλλου αναβρυτηρίου, το όποιον βεβαία θα έκτοπισθί. Τι παράδοξος ειρωνεία της τύχης!

— INGRES ΚΑΙ ROSSINI.

Ο Ingres, ως γνωστόν, είχε την αξίωσιν ότι ήτο άριστοτέχνης του βιολίου. Εύχαριστος παρεδέχετο την επίκρισιν των πινακίων του, άλλ' έξωργίζετο όταν δέν έξετίμων τούς ήχους του βιολίου του. Όταν του ώμίλον περι ζωγραφικής, αυτός άπήγνα περί μουσικής. Και πρό του προφθάσθι τι; να τον παρακαλέσθι να ποιήσθι ήπαλα εν εις τά; χειρά; του το δοξάρι. Εί; έν νεύμα του ή σύζυγός; του έτίθετο πρό του κλειδοκνιβάλου και ο ζωγράφος; έξεεν άτέχνως και άπειροκάλλως τά; χορδάς.

«Αλλ' ο Ροσσίνι, ο γηραιός; έκείνος; πανούργος; ο πρόθυμος; πάντοτε εις; σκόμμα, του έδωκεν έν μάθημα διδακτικόν.»

Έσπέραν τινά είχε συναχθί παρά τω ζωγράφω πλήθος; καλύ. Συνδιελέγοντο όλίγον περί όλων, ιδίως περί μουσικής, διά να άρέσωσιν εις τον οικουδοεπότην έλάχιστα δε περί ζωγραφικής. Ούτω, έντός; όλίγου έδόθη ή άφορμή και ο μέγας; ζωγράφος; έπεδόθη, ως; συνήθως; εις; την μικράν συναυλίαν του. Έπειτα, άφού; έτελείωσε, ένθ' έδέχετο τον ψήφισον της; κολακευτικής; ευγενείας; παρετήρησεν ότι ο πονηρός; μουσικοδιδάσκαλος; έμειδία εις; μίαν γωνίαν, δίχως; να προφέρει λέξιν.

— Αουτόν! άγαπητέ διδάσκαλε, δέν μου λέγετε τίποτε... Δέν είσθε εύχαριστημένος; από; έμέ; έχετε τίποτε να με παρατηρήσητε; Σά; παρακαλώ μη; διατάζετε; ...

— Καμμίαν παρατήρησιν δέν έχω να κάμω; έπαίξατε; πολύ καλά, άπαντά; ο Ροσσίνι; σοβαρότατα, άπαγγέλλων; τά; γαλλικά; λέξει; με την ιδιαιτέραν του Ιταλικήν; προφοράν.

Και μετ' όλίγον προσθέτει άργά-άργά με την μελωδικήν; φωνήν; του:

— Έχω και; εγώ; μιά; χαρι να; σα; ζητήσω.

— Ποίαν;

— Έχω; κάμει; ένα; μικρόν; πίνακα, ωραιότατον, τον; όποιον; έπιθυμά; φίλε; μου, να; θέσω; υπό; την; κρίσιν; σας, διά; να; γνωρίσω; την; γνώμην; σας; έν; όλη; τη; είλικρινεία.

— Πώς; λέγει; ο Ingres; εις; άκρον; έκπεπληγμένος; ζωγραφίζετε; Δέν; σά; άρχει; λοιπόν; ή; μουσική; Αυτό; είνε; πολύ; ιδιόρρυθμον. Και; ποτε; ήμπορείτε; και; ζωγραφίζετε, άφού; είσθε; τόσο; άπασχολημένος; αινώσις;

πρό του κλειδοκνιβάλου ή γραφών τα διαγράμματα των μουσικών συνθέσεων σας; Θα με μεμφθήτε ίσως επί περιεργεία, άλλ' ήθελα να μου πητε ποίας ώρας της ήμέρας θυσιάζετε διά την ζωγραφικήν!

— Ω! φίλτατέ μοι, εύκολοτάτη ή απάντησις. Ζωγραφίζω τους μικρούς μου πίνακας κατά τον ίδιον χρόνον, καθ' όν; σεις; παίζετε το βιολί σας;»

Και ήσχισε να γελή, όπως όλοι οι περίξ. Αλλά ο Ingres δέν έλαβε μέρος εις τούς γέλωτας; εκείνους;»

— ΑΠΟΥΣ ΚΑΙ ΑΧΕΙΡ ΖΩΓΡΑΦΟΣ.

Τερατώδεις είνε ένιοτε αι ιδιοτροπίαι της φύσεως; Πρό; 45 περίπου; έτών; έκαμε; κατάπληξιν; το; γεγονός; ότι; έν; Ρώμη; έγεννήθη; έν; βρέφος; στερούμενον; έντελώς; ποδών; και; χειρών; πλην; όρθιον; κατά; τά; λοιπά; μέρη; του; σώματος; και; κατά; τάς; οργανικάς; λειτουργίας;. Το; βρέφος; έκείνο; είνε; ο; σημερινός; διαπρετής; ζωγράφος; Νικόλαος; Κομπέλλωφ, αυτός; τον; όποιον; βλέπετε; εις; την; εικόνα, εργαζόμενον.

Όσει ειρωνεία της φύσεως; εκ πρώτης; όψεως; εις; το; άκρον; και; άχειρ; έκείνο; σώμα; υπήρχε; σφοδρά; ή; καλλιτεχνική; ψυχή; και; ο; μικρός; άνάπηρος; έφέρετο; άκαταμαχίτως; πρό; την; λεπτήν; τέχνην; του; Άπελλού; μολονότι; δέν; ήγγον; ότι; αι; χείρες; είνε; το; πρώτον; μάθημα; της; ζωγραφικής;. Έν; τούτοις; άναπτύξα; έπιμονήν; άφαντάστου; δυνάμεως; κατόρθωσε; να; μεταθέσθι; την; δεξιότητα; της; ζωγραφικής; χειρός; εις; τον; πώγωνα; εις; το; στόμα; και; εις; την; δεξιάν; όμοπλάτην.

Τω; όντι, ούτω; δημιουργεί; τούς; έξαισίους; ζωγραφικούς; του; πίνακας; ούτινες; άπολύτως; είνε; άριστα; έργα; τέχνης; και; σχετικώς; πρό; την; κατάστασιν; του; άριστουργήματα; άκατανοήτου; σοφίας;. Διά; το; στόματος; κρατών; τον; χρωστήρα; λαμβάνει; τά; διάφορα; χρώματα; ζωγραφίζει; δε; ως; φαίνεται; εις; την; εικόνα; μας; πιέζων; αυτόν; διά; του; πώγωνος; επί; της; δεξιά; όμοπλάτης; ήτι; αναλόγως; κατά; την; βούλησιν; του; καλλιτέχνου; κινουμένη; καθοδηγεί; το; άκρον; του; χρωστήρου; εις; την; γραφήν.

Μία; άλλη; λεπτομέρεια; όχι; όλιγότερον; παράδοξος; είνε; ότι; ο; κ. Κομπέλλωφ; είνε; σύζυγος; πατηρ; έξ; υίων; άρτιμελεστάτων; άριστής; δε; υγείας;»

* ΣΤΙΧΟΙ *

ΗΘΕΛΑ

Ήθελα; μιά; μικρή; φωνή; σε; μιά; γωνίτσα; νύχα; Μικρούλα; δσφ; να; χωρεί; έμάς; τούς; δυο; μονάχα;. Ήθελα; νύχα; μιά; φωνή; σε; μιά; γωνιά; του; κόσμου; Μεγάλη; δσφ; να; χωρή; ο; έρω; ο; δικός; μου;»

“ΑΥΓΗ,, ΜΠΕΤΟΒΕΝ

Τά; μαγικά; σου; δάχτυλα; στ'ό; πιάνο; έφτερουγίσανε; Και; άρωμα; έσκορπίστηκε; και; φως; όλόγυρά; σου; Οί; άγγέλοι; από; τά; σύννεφα; σιμά; σου; έγλυστρήσανε; Και; με; λαχτάρα; έφίλησαν; κρυφή; τά; δάχτυλά; σου;

Κι' όταν; ξαναγυρίσανε; με; τις; δικές; τους; λύρες; Βουβές; και; με; λυτές; χορδές; και; με; κλειδιά; σπασμένα; Αφήσαν; όλες; τ' όθρανού; θοράνοιχτες; τις; θύρες; Ν' άκούνε; πάντα; έσένα;»

T. ΜΩΡΑΓ-ΤΙΝΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Η Κόρη του Άνταϊο.

Ούδεις; άγνωστ; ότι; ή; επί; των; αρχαίων; καλλιτεχνημάτων; κρίσις; δέν; θεωρείται; άπληλαγμένη; στερεούτων; τινών; όρων; ένιοτε; δε; και; προκαταλήψεων; τινών; περιδεομενουσών; και; την; ελευθέρην; αντίληψιν; άλλά; και; την; εμπνευσιν; προκειμένων; ούχι; τόσο; περί; της; τεχνοτροπίας; όσον; περί; της; παρουσίας; και; της; του; συνόλου; μορφής; ήν; έξωραίζει; ή; αρχαία; εικαστική; τέχνη; ή; προωρισμένη; άποθαναίξει; σκηνάς; και; εικόνας; ειλημμένας; έν; του; βίου; ένός; ήθικου; πολιτεύματος; έξελισσομένου; έν; συνεχεί; παραλάσει; τελετών; έορτών; και; άγώνων; ή; μίας; θεοκρατικής; κοινωνίας; άκορδέτων; εις; λιβανωτόν; θυσιαστήριον;»

Εάν; τις; παρακολούθησθι; την; έκείντη; κριτικήν; επί; των; έργων; της; αρχαίας; τέχνης; και; δη; των; επιλέκτων; και; των; θαυμασίων; άριστουργημάτων; θλί; όμολογήσθι; την; έμμανον; προσπάθειαν; του; τεχνικού; ή; επιστήμονος; κριτικού; εις; το; να; μη; άποξενωθί; του; κανόνος; έν; ούδεμία; άρχαιολογική; ανάγκη; καθιέρωσε; και; ούδεις; λόγος; συνδεόμενος; μετά; παραδειγμαμένων; τινών; όρων; έδημοσύνησθι;»

Εκτός; όμως; τούτων; συνδυάζονται; πολλάκις; άνόμοια; αντίθετα; και; άσυμφίβαστα; ούτως; ώστε; ένθ' άποφαινεταί; ή; κριτική; περί; της; Α' φέρ' ειπείν; παρατάσεως; ως; άποτυπώσεως; μίαν; έπίσημον; στιγμήν; λημονεί; ότι; ή; παραταμένη; μορφή; είνε; ήμύνημος; ύπερίγαν; και; άγνυ; έμβήματος; ένός; δικαιολογούμενου; ή; πιστοποιούμενου; ενόησθι;»

Ούτω; διά; την; κόρην; του; Άνταϊο; πάσαι; αι; κρίσεις; όσας; το;λάχιστον; άγγέλωμεν; συμφωνούσιν; εις; το; συμπέρασμα; ότι; αύτη; δίδει; τι; προσφέρει; καταθέτει; ή; αναθέτει; διατι; όμως; να; μη; παραδεχθί; τις; ότι; αύτη;

και; άτημέλητος; όσα; κρατεί; τι; άκρωμένη; συζέσεως; μετ' ευσέβους; προσοχής; ή; δε; ζεται; τι; γνωστόν; ή; παραλαμβάνει; τι; άγνωστον; προς; ώρισμένον; σκοπόν; ή; προσφοράν; και; άνάθημα; ή; οικυή; διά; θυσίαν; ή; τι; άναγόμενον; εις; ιερών; τινα; τελετήν; και; έπομένως; ή; άπορία; και; ή; έκπληξις; και; ή; μετά; σεμνότητος; σοβαρότης; της; έκφράσεως; και; ή; έδλαβής; αξιοπρέπεια; να; μελετηθώσι; και; από; της; άπόφρεως; ταύτης; βαθύτερον; δεδομένου; μάλα; ότι; πιθανώτατα; να; μη; ήτον; άδοτελές; το; περιφημον; άγαλμα; άλλά; ν' άπειτέλει; μέρος; συμπλέγματος;»

Και; είναι; μόν; αληθές; ότι; το; να; καταλήξθι; τις; εις; σαφή; όπωδοήποτε; και; επιτιμή; συμπεράσματα; τυγχάνει; δυσχερότατον; άφού; ή; παγκόσμιος; κριτική; δέν; κατώρθωσε; έν; να; καθορίσθι; ακριβώς; ποία; ή; αλήθεια; εις; το; φωτεινόν; κάλλος; και; ποίον; το; μυστήριο; εις; την; αήλην; του; Ιδανικού; διαρ; κω; αρχεί; εις; την; Αφροδίτην; της; Μήλου; ή; τί; έμψαινει; ή; άρμονική; πλαστικότητα; και; ο; ένθεος; τύπος; της; άνδρικής; ωραιότητος; του; Έφρήβου; των; Αντινοθήρων; χωρίς; έννοείται; να; ληφθί; έν; δυν; πληθός; άλλη; τοιούτων; παραστάσεων; έν; σκληρά; και; άδυσώπητος; άνωμύλα; άπεστέρησε; και; αυτόν; τον; τίτλον; άφού; όμως; το; άπεριόριστον; κωμωχεί; εις; το; σοβαρόν; ή; άφελώς; γνωματεύειν; και; τά; θεσπέσια; προτόντα; της; χειρός; του; Πραξιτέλους; αναμένουσιν; ούχι; από; την; τύχην; τόσο; όσον; από; την; διορατικότητα; των; μουσαγωγών; του; Ιδανικού; την; άνεύρεσιν; της; άθανάσιος; των; ύπονήμων; αι; πρώται; άκτινες; της; θέλας; πηγής; εις; ήν; άποθέομεν; ότι; δικαιούνται; χωρίς; ν' άποκαλώνται; τολμηροί; προσκνηται; και; έκείναι; του; παραχρόνου; ναού; της; τέχνης; οδ; μιν; αι; έπισημοί; ειδικοί; ητες; δημοσία; ν' άποφαινόνται; Η;»

Είς τὸ τεύχος Σεπτεμβρίου τοῦ περιοδικοῦ «L'Art et les Artistes» ὁ γνωστὸς καὶ ἐξ ἄλλων περὶ Ἑλλάδος δημοσιευμάτων κ. Adolphe Thalasso δημοσιεύει σύντομον ἐπιθεώρησιν τῆς νεοελληνικῆς ζωγραφικῆς, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐξ Ἀθηνῶν διελεύσεως του. Ἐξαιρεῖ ὡς ἀξίας θαυμασμοῦ τὰς καλλιτεχνικὰς προόδους παρ' ἄλλην τὴν ἀστοργίαν τῆς Ἑλλ. κυβερνήσεως. Ἀποκαλεῖ μεγάλους καλλιτέχνους τὸν Γούζην καὶ τὸν Ἀβέραν, ὡς χαράζοντας ἕνα δοξασιμένον δρόμον πρὸς τὴν τέχνην. Ὀνομάζει σηματοφόρον τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλ. τέχνης τὸν Ράλλην καὶ τὸν Ἰακωβίδη, ἀφιερῶναι δὲ συμπαθεῖ; λίξεις διὰ τοὺς κ. κ. Μποκατουάμπην καὶ Γαλλινᾶν. Ἀναφέρει ἐπιθέτως ἐκ τῶν νεωτέρων τὸν Μαθιόπουλον τοῦ ὁποῖου ἐξαιρεῖ τὴν Προσωπογραφίαν τοῦ Βασιλείου; Γεωργίου, τὸν Ρολὸν διὰ τοὺς στρατιωτικοὺς τὸν Παναγιῶτη καὶ τὸν μακαρίτην Ἀλεξοπούδην ὡς νεωτεριστὴν τῆς Βυζαντινῆς εἰκονογραφίας. Ὁ κ. Thalasso ἐπιμαίει ἐκτενῆ μελέτην περὶ τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ζωγράφων.

Ὁ κ. Ν. Ζάννος, ἐκ τῶν ἐπιλέκτων ἠθοποιῶν, διωρίσθη καθηγητὴς εἰς τὴν Ἀραματ. σχολήν τοῦ Ὠδείου.

Αἱ Ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες καὶ πάλιν περὶ τῆς Δούγκαν ὀμιλοῦσι. Ἡ νεωτέρα αὕτη λάτοις τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν παραδόσεων ἐξακολουθεῖ χορηγούσα περιβεβλημένη τὸ ἀρχαίων ἑλληνικὸν ἔθνος. Ἐν Τορόντῳ τοῦ Καναδῆ τὸ πληθὺς τὴν ἐχειροκροτεῖ. Καὶ ἐν Νέγ Ὑόρκη ἐχόρυσσε πολλοὺς χοροὺς ὑπὸ τοὺς ἡχοὺς τῆς μετᾶλης ὀρχήσεως τῆς πόλεως παταγίζουσης ἀπανθήματα ἐκ τοῦ κλασικοῦ ἔργου τοῦ Γρεεγκ «Ἡ Ἰφιγένεια ἐν Αἰδίῳ».

Ὁ περίφημος θεατρῶνος τῆς Ὑόρκης, ὁ ποτὶς Χαμεροτᾶν ἀνοικοδομεῖ εἰς τὸ Σικάγο, τεράστιον θέατρον, τὸ ὁποῖον θὰ στοιχίσῃ δέκα ἑκατομμύρια φράγκα. Καὶ τὸ περιεχόμενον εἶνε ὅτι ἐνὸς πολλοὶ προσεφέρθησαν νὰ γίνοντο μέτοχοι εἰς τὴν ἐπιχειρήσιν του ταύτην, ὁ Χαμεροτᾶν ἠρνήθη καὶ προβαίνει εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ἔργου μὲ ἀποκλειστικῶς ἰδικίᾳ του κεφάλαια. Ὁ Χαμεροτᾶν πρὸ ὀλίγων ἔτων ἦτο ἀπένταρος, σήμερον δὲ ἡ περιουσία του ὑπολογίζεται εἰς 200 ἑκατομμύρια φρ.

Ὡρισμένως ὁ διάσημος φιλόσοφος τῆς ἀρχαιοφιλίας Διογένης δὲν ἐπεριμένει νὰ ἴδῃ ἐγειρόμενον τὸ ἀγαλμὰ του εἰς τὸ Παρίσι, τὴν μᾶλλον νεοελληνικὴν ἐκ τῶν πρωτευουσῶν τῆς Ἑθρώπης.

Τὸ ἀγαλμα τοῦ Ἑλλήνου φιλοσόφου νοσμεῖ μίαν μὴ κρᾶν δένδροφεντεμένην πλαστίαν, κειμένην πλησίον τοῦ Σκάρ ντὸ Τάμπλ, εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως.

Ὁ γλύπτης πατέρας τὸν Διογένην κρατοῦντα τὸ περιφρονῶν φανάρι του καὶ βαίνοντα εἰς ἀναζήτησιν ἀνθρώπων.

Ἐπειδὴ ἐπάρχον πολλὰ ἀγάλματα τῆς Ἀθηναίων; Παρθένου εἰς τὰς πλατείας, ἐγενε σκέψις νὰ ἐγεσθῆ ἐν ἀκόμῃ ἀγαλμα ἐπάνω εἰς ἕν βουνὸν καὶ ἰδρῆθη τοιοῦτον εἰς τὸ «Μπαλλὸν ντ' Ἀλοῦς» εἰς ἕτος 1204 μέτρων ἀπὸ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Ἀπὸ τοῦ ἔθνους ἐκείνου φαίνεται ἡ ὀροσειὰ τῶν Βοσγίων ὄρεων καὶ ὀλόκληρος ἡ πεδιάς τῆς Ἀσσυρίας, ἡ ὁποῖα προσφιλῆς εἰς τὴν Ἀθηναίων; παρθένον.

Τὸ βαρὺ ἀγαλμα τῆς ἡρωίδος μετεφέρθη μὲ πολλὰ βάσανα εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ ἐνοποθετήθη ἐπὶ τοῦ ἐκ πετρῶν βάθρου του.

Ἡ Γλωσσικὴ εἰσαίρε, ἡ σκοποῦσα πρὸς μελέτην τῶν νεοελληνικῶν ἰδιωμάτων, προκηρῶσσε αὐτῆς ἀγῶνα πρὸς συγγραφήν πραγματιῶν περὶ τῶν ἀπανταχὸς τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν διαλέκτων καὶ γλωσσικῶν ἰδιωμάτων. Αἱ πραγματιᾶ ἀποπέλλονται πρὸς τὸν πρόεδρον κ. Στ. Λογαροῦμην ἢ τὸν γραμματεῖα κ. Γ. Χατζιδάκη, καθηγητὴν ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ. Εἰσι δεκταὶ μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1910, ἡ δὲ κρίσις ἀνεγνωσθήσεται κατὰ Μάρτιον τοῦ 1911.

Ἐκδόσεις. Εἰς τὸ Λούβρον Παρισίων ἐγένετο Ἐκθεσις τῆς Ἐταιρείας τῆς Ἱστορίας τοῦ ἐνδύματος.

Ἐν Κοπενάγη διοργανώθη ἐκθεσις Γαλλικῆ τῆς διακοσμητικῆς τέχνης.

Εἰς τὴν Δοξίδην ἐκθεσις διεθνῆς ἰδατογραφίῶν, κριτιδογραφίῶν καὶ διακοσμητικῶν ἔργων.

Εἰς τὴν Γάνδην ἡ 40ῆ ἐκθεσις τῆς Βασιλικῆς Ἐταιρείας.

Εἰς τὴν Γαλλικὴν πόλιν Langres ἐκθεσις Καλλιτεχνικῆ. Ὠσαύτως εἰς Valenciennes.

Εἰς τοὺς Παρισίους γνήσεται ἐκθεσις τῶν ἔργων τοῦ ζωγράφου Corot.

Εἰς τὸ Βορδῶ ἐκθεσις οὐμορυστικῆς τέχνης. Εἰς τὸ Ἀλβερπουλ διεθνῆς ἐκθεσις καλῶν τεχνῶν.

Ἀπέθανεν ὁ Γάλλος καλλιτέχνης J.-C. Chaplain, χαράκτης, ἐν ἡλικίᾳ 70 ἐτῶν, ὑπέροχος διὰ τὰ μετᾶλλια, ἐφ' ὧν ἀπέτυπον μεγάλα ἱστορικὰ γεγονότα. Γεννηθεὶς εἰς Μοριλαγνὴν ἐπῆρξε μαθητὴς τοῦ Joulroy καὶ τοῦ Oudinot. Τῷ 1863 ἔτυχε τοῦ βραβείου τῆς Ρώμης. Τῷ 1881 εἰσηλθεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Καλῶν τεχνῶν. Πλεῖστα μετᾶλλια του, προσωπογραφίῶν καὶ ἀλληγορικῶν παραστάσεων, εἰσὶν ὀνομαστά.

Ὁ Ριχάρδος Στράους, ὁ εὐτυχῆς τῆς «Σαλώμης» καὶ «Ἡλέκτρας» συνθέτης, ἐξακολούθη νὰ εἶνε τῆς μόδας εἰς Γερμανίαν καὶ ἄλλην τὴν Κεντρικὴν Ἑθρώπην. Ἐτοιμάζει νῆαν κωμικὴν ὀπεραν, τῆς ὁποίας ἀγνωστὸς εἰς τίτι εἶνε καὶ ἡ ὑπόθεσις; καὶ ὁ τίτλος.

Εἶνε δημοσ γνωστὸν ὅτι τὸ λιμπρέττο αὐτῆς τὸ συνέθεσεν ὁ αὐτὸς ποιητὴς Χόφμανσθαλ, ὅστις ἔκαμε καὶ τῆς «Ἡλέκτρας» τὸ λιμπρέττο, καὶ ὅτι ὁ Στράους ἔχει ἤδη ἐτοιμοὺς τὰς δύο πρᾶξεις, ὑπολογίζει δὲ ὅτι πρὸς τῶν Χριστουγέννων θὰ τελειώσῃ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον θὰ δοθῆ εἰς Βερολίνον ἕως τὸ πρῶτον κατὰ τὰς ἀρχὰς προσεχοῦς Ἰανουαρίου.

Ἡ ἐν Ὀδησῶ ἰδρυθεῖσα εἰσαίρεα «Ἐνωσις τῶν Σλαβῶν» πρὸς ἐπιτενεῖν ὀκονομικῆς προεργασίας; ἀνὰ μέρος τῶν σλαβικῶν ἔθνων ἔλαβε τὴν πρωτοβουλίαν νὰ προσκαλέσῃ ἀπαντας τοὺς Σλαβῶν; διπλοῦς μετᾶσχος μεγάλης ἐκθέσεως τεχνῶν ἐν Ὀδησῶ. Ἐπὶ τούτῳ ἡ ἐν λόγῳ εἰσαίρεα δι' ἐγκυκλίον προέβη εἰς σχηματισμὸν ἐπιτροπῶν ἐν Σόφρᾳ, Βελιγρᾶδῳ, Ἀγγραμ, Δουβλίνο, Πράγῃ, Κεντρικῇ, Αἰμβέρσῃ καὶ Κρακοβίᾳ.

Ἐν τῇ Γαλαρίᾳ Georges Petit τῶν Παρισίων ἠγοίξε τὰς πόλας τῆς ἡ ἐκθεσεὶς τοῦ Πυύλου Ἀσράν; μετ' ἐπιτυχίας. Καταθέλλει τὴν ψυχὴν τὸ βαρὺ καὶ σπάνιον τοῦ καλλιτέχνη τούτου θέλημα. Ἐν τῶν θαυμασιωτέρων πλεονεκτημάτων αὐτοῦ εἶνε ἡ ἔμπροκτος εὐγένεια καὶ ὡς ἐκ τῆς φήσεως καὶ ὡς ἐκ τῆς μορφῶσεως καὶ ἡτις εἶνε τὸ καλλίτερον γνώρισμα τῶν καλλιτεχνῶν τῆς πρώτης γραμμῆς.

Ὁ ἐν Παρισίους ἀπαθιῶτας ζωγράφος Θ. Ράλλης ὤρισε διὰ τῆς διαθήκης του, δπῶ; ἔξ ἔργα καὶ δέκα

τέσσαρες σπονδαὶ αὐτοῦ αἰ ἔχουσαι Ἑλληνικὸν χαρακτήρα παραδοθῆν εἰς τὴν Δημοσίαν Καλλιτεχνικὴν Πινακοθήκην.

Τὸν ὄρον αὐτῶν τῆς διαθήκης θὰ πραγματοποιήσῃ ἡ κῆρη τοῦ ἀειμνήστου καλλιτέχνη κ. Α. Πολίτου.

Ἡ ὄρατα προτομὴ τοῦ Χάινε εἰς τὴν ὀποίαν ἡ ποιητικὴ Ἀυτοκράτειρα εἶπε στήσῃ βρωμὴν λατοίας ὑπὸ τὴν γαλανὸν οὐρανὸν τῆς Κερκῆρας, πλανᾶται σήμερον ἀνευ ἀσύλου. Εἶνε γνωστὸν διὰ ὁ Κά'ζερ, ἀμείλιτος; ἀπέναντι τῆς οἰκίας τοῦ ποιητοῦ, ἐξετόπισε τὴν προτομὴν ἐκ τοῦ κήπου τοῦ Ἀγγιλλεῖου.

Ὁ Γερμανὸς κ. Κάμπ, υἱὸς τοῦ ἐκλόκου τῶν ἐργῶν τοῦ Χάινε, τὴν ἠγόρασε καὶ τὴν προσέφερεν εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἀμβούργου. Ἀλλὰ καὶ τὸ Ἀμβούργον πιστὸν εἰς τὸν Κά'ζερ, ἠρνήθη νὰ φιλοξενήσῃ τὸν διαγμένον ποιητὴν. Ὁ δὲ κ. Κάμπ θὰ κρῖτῆσῃ τὴν προτομὴν διὰ τὸν ἑαυτῶν του.

Ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀρχαιολόγου Φουρτβαῦγκλερ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία θὰ ἰδρῶσῃ στήλην ἐκ Πεντινῆσιον μαρμᾶρου. Ἡ στήλη αὕτη στηριζομένη ἐπὶ τριῶν ἐπίσης μαρμαρίνων βαθμίδων ἐπιτελεῖται ἀπὸ χαλκῆν Σφίγγα, ἡτις εἶναι πανομοιότυπον τῆς Σφίγγος τοῦ ναοῦ τῆς Αἰγύπτου, διπλοῦς συνεπλήρωσεν αὐτὴν αὐτὸς ὁ Φουρτβαῦγκλερ.

Εἰς προσκίνημα τοῦ τάφου τοῦ μεγάλου ἀρχαιολόγου ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ἡ ἐρμῆσιμος χῆρα αὐτοῦ.

Διὰ τὸν προσεχῆ Δεκέμβριον ὁ «Συνδέσμος; τῶν Συντακτικῶν» ἐτοιμάζει καλλιτεχνικὴν ἐκθεσιν. Τὴν ὀργανῶσαν αὐτῆς ἀνέλαβεν ὁ κ. Γ. Ρολὸς, ἔφορος; τοῦ καλλιτεχνικοῦ τμήματος τοῦ Συνδέσμου. Ἡ ἐκθεσις; θ' ἀνοίξῃ τὴν 1 προσεχοῦς; Δεκεμβρίου, θὶ διαρκῆσῃ δὲ δέκα μῶνον ἡμέρας. Πρόμηνεται λίαν ἐπιτυχῆ; διότι πολλοὶ καλλιτέχνη θὰ στείλουν ἔργα, Ἡμέσαι πρὸς ἀποστολὴν ἔργων ὀρίσθησαν αἱ 15, 16 καὶ 17 Νοεμβρίου. Μετὰ τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν, θὰ ὀργανωθῇ ἐν τῷ Συνδέσμῳ καὶ φωτογραφικὴ ἐκθεσις; διὰ τοὺς ἐχρηστέχτας μόνον.

«Στεί μου σπιτάκι μου» εἶνε ὁ τίτλος; ἐνὸς νέου ἔργου τοῦ Ἀγγούστου Νοβέλλι, παραταθέντος; πρὸς τινος εἰς τὸ Μιλάνον, ὑπὸ τοῦ θιάου Νικόλε.

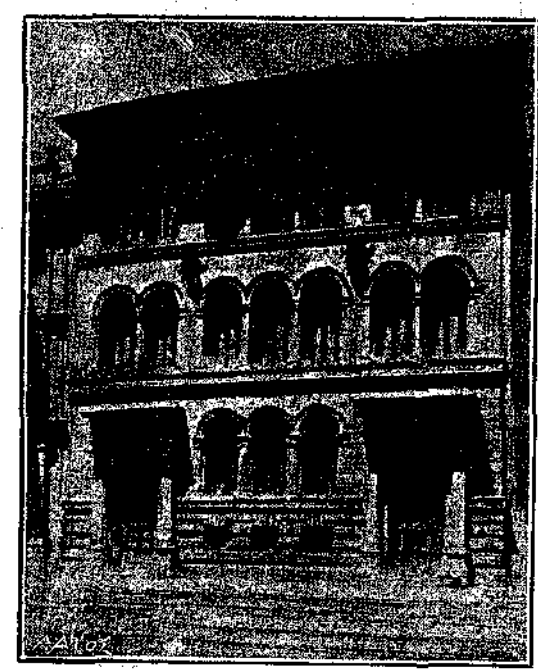
Ὁ Ἀδουίντος Νοβέλλι—υἱὸς τοῦ διασημοῦ Ἐρμεντε—εἶχε γράσει καὶ ἄλλα ἔργα θεατρικῆ, ἐπιτυχόντα ἐπίσης; Ἐμπνέεται κυρίως; ἀπὸ τὴν Τοσκανικὴν ζωὴν, δεικνύει δὲ τάλαντον πρώτης δυνάμεως.

Εἰς τὸ «σπῆτι μου σπιτάκι μου» δὲν ἐπάρχῃ; τίποτε νέον καὶ ἐν τούτοις δὲ φαίνονται εἰς; ἀεὶ νέα. Πρόκειται περὶ τῆς παραβολῆς; τοῦ Ἀπῶτου υἱοῦ, ἡτις κλῆθεται κωμῶδία διασκευασομένη συμφῶνος; μὲ τὰ Τοσκανικὰ ἤθη.

Ἐν Λονδίνο θ' ἀνεγερθῇ μίγα «Θέατρον τοῦ Σαίξπηρ», ὀσαί μνημῆστον τοῦ μεγάλου δραματικοῦ. Θὶ στοιχίση 3,750,000 ἑκατομμύρια καὶ θὰ ἔξῃ προσκοδόσησιν 9,250,000 διὰ νὰ συντηρηθῇ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων. Τὸ γήπεδον ἠγοράσθη ἤδη ἀντὶ 2,000,000 φρ.

Ὁ λέξθος δῆμαρχος τοῦ Λονδίνου ἤρῃε τὴν χρηματικὴν συνδρομὴν τῶν Ἀγγλων. Κάποιος ἀνώνυμος; Ἀγγλος ἔστειλε ὡς ἔραρον 1,750,000 φρ.

Προεχῶς ἰδρῶσεται ἐν Ἀθήνας; μέγαρον τῶν Ἱταλικῶν σχολῶν. Ἀφίκετο πρὸς τοῦτο ἐκ Ρώμης ὁ Ἱταλὸς ἀρχιτέκτων κ. Enrico Bovio, ὅσθ; τὴν ἐποπτεῖαν τοῦ ὀποῦ θὰ ἀνοικοδομηθῇ τὸ μέγαρον τοῦ ὀποῦ τοῦ

Τὸ μέγαρον τῶν Ἱταλικῶν Σχολῶν

σχεδίων, δπλο παραθέτομεν, ἐνεκρίσεν ὁ Ἱταλὸς ὀπουργὸς τῶν Δημοσίων Ἐργῶν.

Ἐν τῇ ἀπλότητι τῶν γραμμῶν ἀνευρίσκει τις ἰκανὴν κομῶτητα Ἱταλικῆς δλω; καλαισθησίας.

Εἰς τὰς Βουξέλλας τὴν 1 Μαρτίου 1910 θὰ ἀνοίξῃ μεγάλη διεθνῆς ἐκθεσις, εἰς ἣν θὶ μετᾶσχος πάντα σχεδὸν τὰ κράτη. Εἰς τὴν ἐκθεσιν ταύτην εἰδικὸν τμήμα καλλιτεχνικῶν ἔργων θὰ ὀρίσῃ. Ἡ ἐκθεσις ἐτέθη ἐπὶ τὴν προστασίαν τοῦ Βασίλεως τοῦ Βελγίου καὶ τὴν ἐπίτιμον προσοδῆσιν τοῦ πρίγκηπος; Ἀλβέρτου, τὸ δὲ καλλιτεχνικὸν τμήμα ὑπὸ τὴν ἐπίτιμον προσοδῆσιν τῆς κωμῆσε; τῆς Φλάνδρης.

Ἡ ἐκθεσις θὰ διαρκῆσῃ μέχρι τῆς 15 Νοεμβρίου. Θὰ ἀνοικθῆσῃ ὅ ἐν δλω χρυσοῦ μετᾶλλια.

Ἀπέθανεν εἰς τὴν Ρώμην εἰς ἡλικίαν 43 μῶλις ἐτῶν, ὁ μουσικοδιδάσκαλος Νικόλαος Σπινέλλης, συγγενῆς τοῦ Λουδ. Σπινέλλη, ὅστις ὀπῆρξεν ἐκ τῶν τελεφερωτέρων ἐργασθέντων διὰ τὴν ὀστάσιν τοῦ πρῶτου ἑλληνικοῦ μελοδραματικοῦ θιάσου.

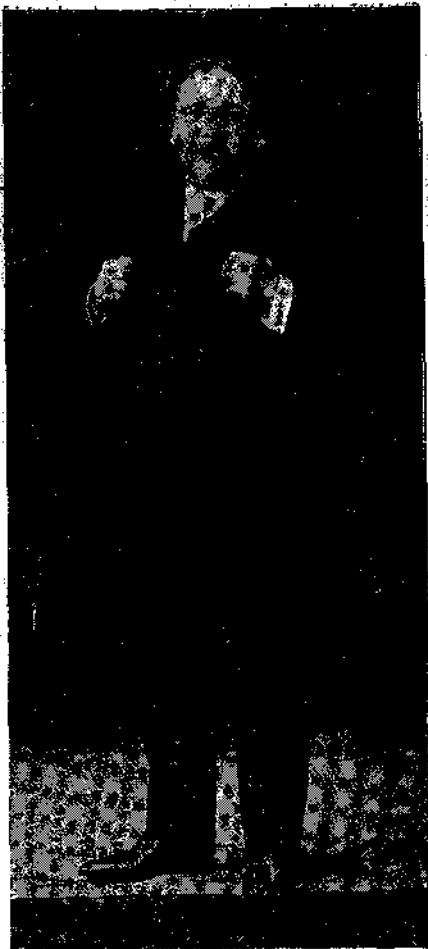
Ὁ Νικόλαος Σπινέλλης εἶνε συνθέτης τοῦ μελοδράματος «Λαμνία» τοῦ ὀποῖου ἐβραβεύθη εἰς τὸν ὀπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ ὀίκου Σαντζόλιο προκηρῶσθέντα διαγωνισμῶν, μιλῆ μὲ τὴν «Καβαλλεζιαν» τοῦ Μαικίνη.

Ὁ κ. ὀπουργὸς; τῶν Ἐσωτερικῶν διέταξε τὸν διευθυντὴν τοῦ Πολυτεχνεῖου, ἕνα ὀλογοῦρη, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς ἀρμῶδας; διαχειριστικῆς ἐπιτροπῆς, τὸ συμβόλαιον περὶ συνάρεως; δανείου 150,000 δραχμῶν μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς πρὸς ἀνέγερσιν ἰδίου κτιρίου δημοσίας Καλλιτεχνικῆς Πινακοθήκης.

Διὰ τὸ δάνειον θὰ χρησιμοποιοθῶν οἱ τόκοι τοῦ κληροδοτήματος Ἀβέρωφ, τοῦ ὀποῦ προσθέτως τὰ μέχρι σήμερον περιουσιῶματα ἐκ 55 χιλιάδων δραχμῶν θὰ διατεθῶν διὰ τὸν ἰδιον ὀκοπῶν.

Τὸ δάνειον θὶ ἀποπρεσθῇ εἰς 23 τοκοχρεωλυτικὰς δόσεις; ἀπὸ τοῦ πρώτου ἔτους 1910.

Τὸ κτίριον τῆς Πινακοθήκης, μονόροφον διὰ λόγους;

Φερωδύ

Ρομπίν

οπτικής, θ' ανεγερθή εντός του περιβόλου του Πολυτεχνείου και προς την όδον Τσιμισιά, έχει δε γείνη ήδη το σχέδιον, το όποιον έλαβε μεθ' έαυτού κατά την εις Εδρώλην αναχώρησιν του ο κ. Π. Καλλιγιάς, ίνα δώσῃ προς επέξεργασίαν εις ειδικόν αρχιτέκτονα.

Δύο έταίροι της Γαλλικής Κωμωδίας, ο Φερωδύ και η Ρομπίν, έρχονται να δώσουν τέσσαρας παραστάσεις εις το Βασιλικόν Θέατρον. Ο Φερωδύ, ο αντίστις του μεγάλου Κοκλέρ, εις γνωστός εις τους Αθηναίους εκ της προηγουμένης περιόδου του.

Η Γαβρ. Ρομπίν, νέα και εύμορφη ήθοποιός, θεωρείται η περισσότερο καλαίσθητος των Παρισίων. Έχει πρώτον βραβείον Κωμωδίας έπαιξεν επί της σκηνής της «Comedie Française», όπόθεν η Σάρα Βερνάρ την προσέλαβεν άμισθός εις το θέατρον της. Τώρα εργάζεται εις την «Γαλλικήν Κωμωδίαν» ως πρωταγωνίστρια, και κάρνει την πρώτην της ανά την Ανατολήν περιόδειαν.

Εις το Μόναχον προάρασκεινύεται μεγάλη έκδοσις ή όποια θα άριστοθή εις επίδειξιν έργων της Μουσουλμανικής τέχνης. Η έκδοσις αυτή θα περιλαμβάνη την πρώτην περίοδον των Καλιφών μέχρι του 4258, έπειτα την Μωρτανικήν τέχνην της Ισπανίας και Σικελίας μέχρι του 1500, έπειτα την Περσικήν τέχνην και την επίδρασιν της επί της Ρωσίας και της Πολωνίας και τέλος την επίδρασιν της Τουρκικής τέχνης επί

της Ιταλικής και Γερμανικής, συγχρόνως δε και επίδειξιν της επιδράσεως της Εδρώλης επί των Ανατολικών τεχνών.

Ο κ. Μλοκατσιόμπη, κατά την εν Κερκύρα θρηνην διαμονήν του νέα ειστάθη έργα, άνωτα θα έκθέσῃ κατά την ετησίαν εν τῷ εργαστηρίῳ του έκθεσιν. Εκ των νέων έργων του εξέχει εις πλάτῃ έλαιογραφικός «Ημιόλουτες έληές», πλήρης ζωηροτάτων φωτός.

Εν Γάνδη συνήλθε το Ε' Εθνικόν συνέδριον των Βέλγων αρχιτεκτόνων. Υπεβλήθησαν δύο προτάσεις. Η μία άφορῃ την αναγνώρισιν των επίσημων διπλωμάτων αρχιτεκτόνων, η δε άλλη άφορῃ τον θόγαρισμν μουσειών οικοδομικής, εις τας κυριώτερας πόλεις του Βελγίου.

Το προερχές Συνέδριον θα συνέλθῃ το 1910 εις Βρυξέλλας.

Ο άγαπητός συνεργάτης μας και συμπαθής ποιητής κ. Μυρτος Σιγούρος μετὰ θορυμβέντικην δοκιμασίαν διατίθη έκείνοθς εις το ύπονομα των Έξωτερικών. Είςε σπάνιον να πλοέχονται εις την Έλλ. Λιπωματρίαν νέοι έθελος μαθήσεως και λοχυθές άντιλήψεως, και διά τοῦτο ο διορισμός του κ. Σιγούρου προκαλεί ιδιαίτερον έλως χαράν ομι δε' αυτών, ον προκοσμομοσι έκ' έλευτα προσόντια, αλλά διά την ύληροσίαν του ύπονομα των Έξωτερικών.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Κατά τας Αιγυπτιακάς εφημερίδας, αρχαιοδύτης τις άνεύρεν εν Αιγύπτω άρχαίον βιβλίον επί παπύρου όπερ περιέχει παντός είδους γνώσεις, δυνάμενον να ονομασθῃ «έγκυκλοπαίδεια». Το βιβλίον άνιέρχεται κατά τούς είδικούς εις τον δεύτερον μετὰ Χριστόν αιώνα.

Ανασκαφαι γίνονται υπό τινος Άγγλικής ομάδος εις τὰ περίεξ των Ίεροσολύμων, παρά την λεγομένην Πηγην της Περθίνου. Είς τὸ μέρος εκείνο υποτίθεται ότι εβρίσκετο η πόλις του Δαυίδ. Εδρήθη υπόγειος τις σωλήν, είδος όχετου, όστις υποτίθεται ότι είναι μέρος του ύδραγωγείου του Έζεκιά.

Υπάρχει έλπις να εβρεθῃ και ο τάφος του Δαυίδ εκεί ποῦ, προσέτι δε και έρείπια του ναοῦ του Σολομώντος.

Κατά την ετησίαν εν Λονδίνω συνέλευσιν της Άγγλικής Αρχαιολογικής Σχολής των Αθηνών, ο καθηγητής κ. Μώρεϋ εξέηρε τας πρόσους τας όποιας επέτέλεσαν αι κλασικαι σπουδαι εν Άγγλία, ο δε κ. Δωκινς, ο Διευθυντής της Σχολής, έτόνισε την άνάπτυξιν των εν Έλλάδι Άγγλικών ανασκαφών.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ο εν Κωνσταντινούπολει και εν Αθήναις εναλλάξ διαμένων πρώην καθηγητής κ. Γεώργιος Χασιώτης, εξέδωκεν εν τέρμω εκ 408 σελίδων μελέτην περί της Γλώσσης του Έλληνος — του Πτωχοπροδρόμου και των όπαδών αυτου. Μέρος της μελέτης ταύτης ανεγνώσθη υπό τύπον διαλέξεων εν τῷ Έλλ. φιλολογικῷ συλλόγῳ Κων/λειας. Το έργον του κ. Χασιώτου, το όποιον υπερεβδόμηκοντούτης ήδη έκδίδει, είναι συνοπτική, και από γενικωτέρας άπόψεως, επισκόπησις της εξέλιξεως του γλωσσικού ζητήματος.

Διά τούς μη παρακολούθησαντας τας διαφορούς αυτου φάσεις και την πολεμικήν όξύτητα, το βιβλίον του κ. Χασιώτου είναι διαφωτιστικῃς όνηγας, καθιστών τούς άμωήτους ενήμερους του εθνικού τούτου ζητήματος, διά της σαφούς και άμερολήπτου έκθέσεως των περι της Έλλην. γλώσσης γραφέντων. Μετὰ ιστορικην αναδρομήν περί της γενέσεως της γλώσσης και της εξέλιξεως αυτής από του Όμηρου μέχρι της σήμερον, αποδεικνύει ότι αυτή υπήρξε διφυής, επικταθεισά εις διαλέκτους και ιδιώματα, εξαίρει τούς λογοτεχνικούς αυτης τόπους και παρτηρεί οτι καιτοι η διγλωσία πάντοτε υπήρχε, εκυριάρχει η καθαρεύουσα ητις είναι η γνησία Έλλ. γλώσσα, άπέναντι της δημώδους, ητις ήτο μίγμα παραφθοράς.

Ειδικόν μέρος του βιβλίου άφιερῃ εις τον Πτωχοπροδρόμον, ού αναλύει τὰ έργα και ο θεωρεί προδρομον των μαλλιαρών. Διεξέρχεται τον επί Τουρκοκρατίας γλωσσικόν άγωνα και την εκνίκησιν της νεοελληνικής, ητις ήκολούθησε την μέσσην όδον, το πλείστον δε του βιβλίου άφορῃ τούς μαλλιαρούς. Ο Ψυχάρης και ο Παλαμάς κυρίως άτασχολούσι διά μακράν τον συγγραφέα, όστις επιτίθεται κατά των γλωσσολογικών προσπαθειών των. Αναγνωρίζει ως υπερτέρους του Ψυχάρη τον Πτωχοπροδρόμον και τον Βηλαράν, άποκαλών τὰ έργα του Ψυχάρη εξαμβλωματικό και νοσηρές φαντασίας άποικυήματα. Είςε δε άρκετά περιέργως και χαρακτηριστικῃ η λεπτομέρεια οτι ο πατήρ του Ψυχάρη έγραφε καλλιπώς την καθαρεύουσαν, αναγνώσας δε το «Ταξίδι» του υιού του, δακρύων, τον κατηρόσθη. Τούς μαλλιαρούς εν γενει χαρακτηρίζει ο συγγραφεύς ως άπαιδείτους και φιλολόγους.

Το βιβλίον του ο κ. Χασιώτης περατοί αναλύων τας περί γλώσσης ιδίας του Διμ. Βερναρδάκη, ως θεωρεί ως έγούσας μέγα κύρος.

Μόνον έλλειπές είναι το βιβλίον εις τας περί των νεωτέρων λογογράφων και ποιητών πληροφορίας. Ο συγγραφεύς παραλείπει ν' αναφέρη πολλούς συγγραφείς τὰ μέγιστα έργασθέντας φιλολογικῃς και δη εις την διαμόρφωσιν της γλώσσης και του ύφους, πολύ υπερτέρους άλλων, εῖς μνημονεύει έστω και εν παρόδω.

Ο κ. Ν. Νικολαΐτης, Διευθυντής της εν Βρυξέλλαις εκδόμενης Γαλλικής εφημερίδος «L'Orient» εξέδωκεν εις τέρμω εκ 262 σελίδων πολιτικην μελέτην περί της εν Τουρκία μεταπολιτεύσεως, υπό το όνομα «Une année de Constitution». Το έργον είναι γεγραμμένον μετὰ πολλής γνώσεως των πραγμάτων, σκοπεῖ δε κυρίως να υποδείξῃ ότι πρέπει εκ των πολυαριθμων σφαλμάτων των διαπραχθέντων κατά το α' έτος του Τουρκικού Συντάγματος να επέλθουν διδάγματα και δοθῇ άφορμή βαθύτερας μελέτης διά το ήμετερον Έθνος.

Ο άπόγονος Κωνσταντίνου του Παλαιολόγου, υπό Α. Παπαδοπούλου, Ιατροῦ και όρηγητοῦ του Έθν. Πανεπιστημίου. Έθνικόν ιστορικόν άνέκδοτον. Εν Αθήναις. Σελ. 70. Είναι φανταστική αφήγησις θίγουσα τὰ τελευταία ιστορικά γεγονότα της Αλώσεως, επί τῷ σκοπῷ να ενισχύσῃ την θρύλον, καιτοι ιστορικῃς ανακριβῃ, ότι η Έλλ. Βασιλική οικόγενεια κατάγεται εκ των Παλαιολόγων, λαμβάνων άφορμήν εκ της εν τη βιβλιοθήκῃ του Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανου του Ίαθρίου εβρεθείσης σημειώσεως. Ο συγγραφεύς αποδέλεται κυρίως εις τὸ να υποβάλῃ παρά τῷ λαῷ την παράδοσιν περί άδιασπαστου συνεχείας της Έλλ. ήγεμονείας, Άπόγονον του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου θεωρεῖ ποιητικῃ άδεία, τον Βασιλέα Γεώργιον Α'.

Το περίφημον σύγγραμμα του Μιξ Νορδάου «Τὰ κατὰ συνθήκην ψεύδη» εξέδωκεν εις τρίτην έκδοσιν ο κ. Ιω. Σιδέρης, Διευθυντής του γνωστου διεθνούς βιβλιοπωλείου. Το έργον μεταφρασθέν πρό τινων ετών υπό του πολυκλαύστου Ιατροῦ Στεφ. Ζωγραφίδου, έκδίδεται ήδη μετ' επιθεώρησιν και παραβολήν προς την τελευταίαν Γερμανικήν έκδοσιν, υπό του αυταδέλφου του μεταφραστοῦ, είναι δε η μεταφρασις εκριθής και γλυκυρά. Προτάσσεται εικὼν νεωσύτη του διασήμου συγγραφεύς μετ' αυτογράφου επιστολής του, έκτος δε του προλόγου του συγγραφεύς, όστις αποδεικνύεται επί μάλλον μέγα φιλέλλην, και του μεταφραστοῦ έπακολουθεῖ κρίσις περί του έργου και της μεταφράσεως υπό του Διευθυντοῦ της «Πανακοθήκης» κ. Δ. Κηλογροπούλου ως και γνώμαι σύντομοι περί του Μιξ Νορδάου επί της εβηκονοσαστηρῆς αῦτου, υπό καθηγητῶν του Πανεπιστημίου, Ιατρῶν κλπ.

Τὰ κατὰ συνθήκην ψεύδη δύναται να θεωρηθῶν ως Κοινωνικόν Ευαγγέλιον, η άνάγνωσις του ίσποῖν καθιστῆγει όπωσ χειραφετηθῆ ο άναγνώστης από την τυραννίαν του ψεύθους εν τη πολλαπλῃ αῦτου κοινωνικῃ έκδηλώσει, και καταστή χρηστός και ειλικρινής ο χαρκτηρῆς.

ΣΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

«Psychologie d' Art». Les maitres de la fin du XIX Siècle, υπό K. Briçon.

«De Suse au Louvre», υπό J. de Morgan. «Eia en et Bayeux», υπό H. Prentout. Μετὰ 108 εικόνων.

«Eugène Delacroix», υπό Camille Mau-

clair. Ειδικόν τεύχος ἐκδόθη ἐν τῷ περιοδικῷ L' Art et le Beau.

«Le Cathédrale de Chartres», ὑπὸ René Merlet.

«La miniature sur ivoire», ὑπὸ τῆς δεσποινίδος G. Debillemont-Chardon.

«L' Art et les Moeurs en France», 14 συνεργάται ἐργάστησαν.

«Charles Le Brun», ὑπὸ P. Marceel.

«Monticelli», ὑπὸ Charles Faure.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

«Αἱ Θερμοπόλεις» Ἑλληνοαγγλικὸν περιοδικόν, πολιτικόν, ἐπιστημονικόν καὶ κοινωνιολογικόν, ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα ἐν Ν. Ὑόρκῃ. Ἐκ τῶν περιεχομένων: Ἐθνικὴ Ἐπιθεώρησις.—Αἱ ἐορταὶ τοῦ Χρόνου.—Ἡ φιλοσοφία τῆς μακροζωίας.—Διήγημα τῶν μεταναστῶν.—Ὁ βόρειος πόλος κλπ.

«Κόσμος» ἐν Λευκωσίᾳ, δεκαπενθήμερον περιοδικόν. Περιεχόμενα 12' τεύχος. Ὁ Προκλῆς ἐν τῇ Ἀμφίβω, δράμα.—Κατατομήται βασιλέων.—Μακιαβέλης.—Ἡ γυνὴ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις κλπ.

«The Hellenic Herald of America» Περιοδικὸν ἐκδιδόμενον ἀγγλιστὶ ἐν Βοστώνῃ. Περιέχει ἄρθρα περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Νεοελληνικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ὀξφόρδης, περὶ τῆς Τουρκικῆς βουλῆς, περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἀνασκαφῶν τῶν Ἀγγλων. Δημοσιεύει εἰκόνας ἐνδὸς εὐζώνου καὶ ἐνδὸς Κρήτης πολέμου τοῦ παραπλεύρως, ὡς καὶ τὴν προσωπογραφίαν τοῦ Ματσούκα.

«Φάρος», εἰκονογραφημένον περιοδικὸν δι' ἐφήρους, ἐκδιδόμενον ὑπὸ Τ. Δεπάστα ἐν Κων/πόλει, ἀρ. 18. Περιέχει παιδαγωγικὰ δημοσιεύματα τῆς δεσποινίδος Παπαριστέϊου καὶ ἄλλων.

«Νέα Ζωή» Ἀλεξανδρείας. Τεύχος Σεπτεμβρίου. Περιέχει τινὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τοῦ «Παραδείσου» τοῦ κ. Παλαμά, διήγημα, μετὰφρασιν τῶν «Ἐπτὰ ἐπὶ Θήβας» ὑπὸ τοῦ κ. Γρυπάρη, ποιήματα τοῦ κ. Λαμπελίτ, μελέτην περὶ Μαρτελάου ὑπὸ Σπ. Δεβιάζη κλπ.

Ψυχιατρικὴ καὶ Νευρολογικὴ Ἐπιθεώρησις Σ. Βλαβιανοῦ, ἡγεγῆτου. Ἔτος Ζ', Τεύχος 1Β'. Ἐκ τῶν περιεχομένων: Ψυχικὴ τηλεγένεσις, ὑπὸ Δ. Παπαδασκαλοπούλου.—Ἐγλωσσολογία, ὑπὸ Κ. Καροφόλα.—Ψυχολογία τοῦ Ἑλλ. λαοῦ, ὑπὸ Σ. Βλαβιανοῦ.—Ἡ σύζυγος τοῦ ἐπιστήμονος κλπ. Ἐφεξῆς θὰ ἐκδίδεται κατὰ διμηνίαν.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ:

«Καλλιτεχνικὴ Ἐπιθεώρησις», μηνιαῖον μουσικὸν περιοδικόν, ἐκδοθὲν ὑπὸ τῶν κ. κ. Μπισομιτζάκη καὶ Παπαδημητρίου ἐν Ἀθήναις.

«Παιδαγωγικοὶ μῦθοι», ὑπὸ Γιάννη Περγαλιστῆ.

ὑπὸ τὴν εἰσὸν «Dictionnaire Universel du Genre Contemporain», ὃ ἐν Παρισίῳ δημοσιόγραφος καὶ πρῶτον πρόξενος κ. Charles H. Stephan ἀγγίλλει τὴν κατὰ τεύχη ἐκδοσὶν ἔργον, τὸ ὁποῖον θὰ πληρώσῃ μεγάλην ἔλλειψιν. Ὁ α'. τόμος μὲ τριστήλους σελίδας, θὰ ἀποτελεσθῇ ἐκ 400 τοιούτων. Ἡ ἐκδοσις εἶναι πολυτελής. Διεύθυνσις Boulevard Beaumarchais 61.

Ὁ κ. Ν. Ἰγγλέσης ἀγγίλλει τὴν κατὰ τὸν προσεχῆ Ἀπρίλιον ἐκδοσὶν, τρίτον ἤδη ἔτος, τῷ ὀγκωδέστατον «Ὀδηγῷ τῆς Ἑλλάδος» Ἑλληνιστὶ καὶ Γαλλιστὶ εἰς τὸς γινωσκτοὺς τόμους. Θὰ ἀποτελεσθῇ ἐκ 3000 σελίδων. Μέρους Α'. Ἐλευθερία Ἑλλάδος.—Β'. Κρήτη, Κύπρος, Σάμος.—Γ'. Μακεδονία.—Δ'. Μικρὰ Ἀσία καὶ νῆσοι τοῦ Ἀρχιπελάγους.

Ὁ ἐν Ἡρακλείῳ τῆς Κρήτης φίλος κ. Γαβ. Μουρέλλος ἀγγίλλει τὴν ἐν τῷ δεκεμβρίῳ ἐκδοσὶν τοῦ β'. τόμου τῆς «Κρητικῆς Σπουδῆς». Θὰ περιλαβῇ ἔργα γνωστῶν λογίων, ἐν πλήρῃ ἐλευθερίᾳ ἰδεῶν καὶ γλώσσης, διηγήματα πρωτότυπα, ποιήματα ἐμμετρα καὶ πεζά, σχαρισμῆματα, περιγραφάς, ἱστορικάς, ἐπιστημονικάς, μουσικάς καὶ γεωγραφικάς πραγματείας. Τιμὴ ἔρ. 8. Ἡ ἐγνωσμένη σιλοκολία τοῦ ἐκδότου ἐγγυάται περὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς ἐκλεκτικότητος τῆς ὕλης.

Ἡ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Προκηρύσσει τὸν πρῶτον Κόντευον ἀγῶνα ὑπὸ τοῦς ἐξῆς ὅρους:

Α) Θῆμα τοῦ πρώτου Κοντείου ἀγῶνος εἶνε. «Ἡ Ἱστορία ἴσθι ἢ γένεσις καὶ ἢ χρεῖσις τῶν γραμματικῶν ὄρων ἀπὸ τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἀριστοτέλους μέχρι τῆς ὑπὸ τῶν Λατίνων ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως». (Σημείωσις: τῶν ζητουμένων λέξεων ἐκάστης θὰ συνεξετάζηται ἡ πρώτη καὶ ἀρχικὴ σημασία).

Β) Χρόνος πρὸς συγγραφήν καὶ ἀποστολὴν τῶν πραγματειῶν ὀρίζεται ὁ ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς 10 Ἀπριλίου τοῦ ἔτους 1911.

Γ) Αἱ πραγματείας, συντεταγμέναι εἴτε ἐν τῇ ἀρχαίᾳ εἴτε ἐν τῇ νῆα γραφομένη Ἑλληνικῇ, γεγραμμέναι δὲ εὐαναγνώτως καὶ ἔχουσαι ἔκτασιν 10 τεύλαχιστον τυπογραφικῶν φύλλων θὰ ἀποσταλῶσιν ἐν καιρῷ πρὸς τὴν Πρυτανεῖαν ἐνχεκλεισμέναι ἐν φακέλοις, ἐν οἷς θὰ ὑπάρχωσι καὶ ἐσφραγισμένα δευτέρω φέροντα τὰ ὀνόματα τῶν συγγραφέων. Ἐπὶ τοῦ φακέλου δ' ἐκάστης πραγματείας θὰ εἶνε ἐπιγεγραμμένον ῥητὸν τι, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου αὐτῆς.

Δ) Ἢ περὶ τῶν πραγματειῶν τούτων ἔχθεσις τῆς Ἐπιτροπείας, συγκειμένης ἐκ τῶν κ. Σπυρίδωνος Βάση, Γεωργίου Χατζιδάκη καὶ Πέτρου Παπαγεωργίου, θὰ ἀναγνωσθῇ ὑπὸ τοῦ εἰρηγητοῦ αὐτῆς τῇ 21 Μαΐου 1911 ἐν τῇ μεγάλῃ αἴθρῳ τοῦ Πανεπιστημίου.

Ε) Τῷ ἀριστεύσαντι θὰ δοθῇ παρὰ τῆς Πρυτανείας μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς κρίσεως τῆς Ἐπιτροπείας χρυσοῦν βραβεῖον ἐκ τῶν τόκων τοῦ ἐν τῷ ταμείῳ τοῦ Πανεπιστημίου κατατεθειμένου κεφαλαίου τοῦ διαγωνίσματος, τῷ δ' αὐτῷ θὰ ἐγχειρισθῇ καὶ τὸ τῶν τόκων ὑπόλοιπον, ἀφοῦ ἐκτυπώσῃ τὴν πραγματεῖαν οὗτου.

ΣΤ) Ὁ γρήκων διασαφέςως τινος δύναται νὰ ἀποταθῇ πρὸς τινὰ τῶν τῆς Ἐπιτροπείας.

Ὁ Πρύτανης
Ν. Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Σ. Γ. ΒΑΒΙΑΝΟΥ

Ἡγεγῆτου τῆς Νευρολογίας καὶ Ψυχιατρικῆς ἐν τῷ Ἐθν. Πανεπιστημίῳ. Διευθυντοῦ τῆς Ψυχιατρικῆς καὶ Νευρολογικῆς Ἐπιθεωρήσεως.

Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ

Πλήρης μελέτη Ἱστορικῆ, Κλινικῆ, Ἱατροδικαστικῆ, Ψυχολογικῆ, Κοινωνιολογικῆ καὶ Θεραπευτικῆ. Ἐκ 10 τυπογρ. εἰς 4ον, ἐπὶ ἀρίστου χαρτοῦ καὶ 10 εἰκόνων ἐκτὸς κεκλιμένου.

Τιμᾶται Δραχ. 5. Παρὰ τῷ συγγραφεῖ, ἰδὸς Πολυτεχνεῖου 2α καὶ ἐν τοῖς Βιβλιοπωλείοις.

Ἐν Ἀθήναις ἐκ τοῦ Τυπογραφείου «Κράτους» Θάνου Τζαβέλλα Ὀδὸς Ἀριστείδου 1.